જરથોશતી ધર્મ બોધ.

પાઠમાળા.

પેહેલી ચોપડી.

શરૂઆતના અવસ્તા તથા જરથોશતી
ધર્મનો બોધ.

બાળકોને નવજોતને માટે તૈયાર કરવા સારૂં

બનાવનાર

ફરામજી મીનોચેહેરજી દસ્તુર જામાસ્પ
આશાજીના બી. એ.

સર જમશેદજી જીજીભાઈ જરથોશતી મદરેસાના
જંદ અને પેહેલવી ભાષાનો વિદ્યાર્થી અને
એજ મદરેસાનો ઇંગ્રેજી શિક્ષક.

આવૃત્તિ બીજી.

અવસ્તા.

[illegible]

[illegible]

(વં૦ ૫, ૨૧) [illegible]

અર્થ.

પાક ખોદાતાલાએ અશો જરથોશતને કહ્યું છે કે:-હમેશાં માણસને માટે સર્વોત્તમ ચીજ પાકી છે. અને માજદીઅસ્ની દીન એજ એકલી પાકી છે.

ફોર્ટ પ્રીંટીંગ પ્રેસ
પારસી બજાર સ્ટ્રીટ, નં૦ ૧ લો, બાપલા બીલડીંગ.

સને ૧૨૫૧ ઇઅજદજરદી—સને ૧૮૮૨ ઇસવી.

કીંમત ચાર આના.

જરથોશતી ધર્મ બોધ.

પાઠમાળા. ૨૫૯૬

પેહેલી ચોપડી.

શરૂઆતના અવસ્તા તથા જરથોશતી
ધર્મનો બોધ.

બાળકોને નવજોતને માટે તૈયાર કરવા સારૂં

બનાવનાર
ફરામજી મીનોચેહેરજી દસ્તુર જામાસ્પ
આશાજીના બી. એ.
સર જમશેદજી જીજીભાઈ જરથોશતી મદરેસાનો
ઝંદ અને પેહેલવી ભાષાનો વિદ્યાર્થી અને
એજ મદરેસાનો ઇંગ્રેજી શિક્ષક.

આવૃત્તિ બીજી.

અવસ્તા.

[illegible]

[illegible]

(વં૦ ૫, ૨૧) [illegible]

અર્થ.

પાક ખોદાતાલાએ અશો જરથોશતને કહ્યું છે કે:-હમેશાં માણસને માટે સર્વોત્તમ ચીજ પાકી છે. અને માજદીઅસ્નની દીન એજ એકલી પાકી છે.

ફોર્ટ પ્રીંટીંગ પ્રેસ
પારસી બજાર સ્ટ્રીટ, નં૦ ૧ લો, માપલા બીલડીંગ.

સને ૧૨૫૧ ઇઅજદજરદી—સને ૧૮૮૨ ઇસવી.

Registered under Act XXV of 1867.

ધી આનરેબલ સર જમશેદજી જીજીભાઈ બારોનેટ.
શેઠ હીરજીભાઈ હોરમજજી શેઠના.
શેઠ ખુરશેદજી ફરદુનજી પારખ.
શેઠ દીનશાહજી માણેકજી પીટીટ.
શેઠ ફરામજી નોશેરવાનજી પટેલ.
નામદાર સર જમશેદજી જીજીભાઇ ટરાંન્સલેશન
ફંડના તરસ્ટી સાહેબો જોગ—

નામવર સાહેબો,

આપણા પવિત્ર ધર્મની કીર્તિ વધારવાનાં કામમાં દર વખતે તમો નેકનામો કોશેશ કરો છો તથા તે સાથે, જેઓ, એવી કોશેશ કરેછે તેઓને ઘટતું ઉત્તેજન આપોછો તેનાં માનની જુજ ધાણી દાખલ આ નાહની ચોપડી તમો સાહેબોને નજર કરવાની સેવક પરવાંનગી લેછેજી.

નામવર સાહેબો,

હું છું તમારો તાબેદાર સેવક

ફરામજી મીનોચેહેરજી દસ્તુર

જામાસ્પ આશાજીના.

પેહલી ચોપડીનું સાંકળીઉં.

અવસ્તા.

ગુજરાતી.

બ નામે ઇજદ.

દીબાચો.

પાક દાદાર અહુરમજદ કે જે તમાંમ મીનોઇ અને ખાકી હસ્તીનો સરજનાર અને ચાલુ રાખનાર છે તેનાં, તથા અશો જરથોશત કે જે પોતાની અશોઇથી સર્વે ઇનસાન જાતમાં પેહેલો મરતબો ધરાવેછે તેનાં—મુબારક નામની પ્રથમ યાદ કરીને, તે નામોની બરકતથી, જરથોશતી બાળકોને તેઓના પવિત્ર ધર્મનો બોધ આપવાને આ 'જરથોશતી ધર્મ બોધ' નામની પાઠમાળાનો પેહેલો અંક શરૂ કરવામાં આવે છે. એ પાઠમાળાની મુખ્ય નેમ એ છે કે,—જરથોશતી બાળકો પાક અવસ્તાના કલાંમો ખુદ અવસ્તાને હરફે વાંચીને શુદ્ધ પઢતાં શીખે, અને તે કલાંમોમાં જે ઉમદા મતલબ સમાયલી છે તેનો, તથા તે મતલબ ઉપરથી નીકળી શકતા બાળકોએ શીખામણ લેવા લાયક નીતિના સારનો, તથા તેઓને જરૂરની દીન ધર્મની બીજી ઘણીએક બાબદોનો બોધ તેઓ મેળવે; કે તેથી હાલ સુધી મોઢેથી અવસ્તા પઢાવવાને લીધે, તેઓ જે ઘણાજ અશુદ્ધ અને ઘણીએક વેળાએ તદન ઉલટા અને હસવા સરીખા ઉચ્ચાર કરેછે તેનો—તથા પોતાના ધર્મની ખુબી અને પોતાની બીજી ફરજો વિષે તેઓ જે ઘણુંજ શોકકારક અજ્ઞાનપણું બતાવે છે તેનો કેટલેક દરજજે—અટકાવ થઇ શકે. એ પાઠમાળાની એકએકથી અનુક્રમે ચઢતી ચાર ચોપડીઓ

છાવવાની ધારણા રાખવામાં આવી છે, અને હવે પછીની ચોપડીઓમાં, ઉપર જણાવેલી બાબદો ઉપરાંત, પાક જરથોશતી ધર્મની તવારીખને લગતું, તથા તે ધર્મની બુજોરગી સ્થાપવાની મજબૂત કોશેશ કરી ગયલા પ્રખ્યાત જરથોશતી હાકેમો અને ધર્મ ગુરૂઓના વૃત્તાંતને લગતું કેટલુંક બયાંન આપવામાં આવશે.

મજકુર પાઠમાળામાં ખુદ અવસ્તાને હરફે વાંચીને પઢતાં શીખવવાની જે નેમ રાખી છે તેથી કાંઈ પણ મુશકેલી નડે એવુ નથી; કારણકે અવસ્તાના મૂળાક્ષરો શીખવાનું તથા અવસ્તાનો કોઇ પણ ફકરો વાંચી લખી જાણવાનું એટલું તો સેહેલ છે કે નિશાલે શીખતાં જરથોશતી બાળકોને ગુજરાતી લીપી શીખવવા પાછલ શિક્ષકને જેટલી મેહેનત લેવી પડેછે તેનાં કરતાં ઘણી થોડી મેહેનતે તેઓને અવસ્તાની લીપી શીખવી શકાશે. માટે એવી સૂચના કરવામાં આવેછે કે બાળકો ગુજરાતીના મૂળાક્ષરો તથા બારાખડી શીખી રહીને ગુજરાતી પેહેલી ચોપડીના થોડાએક પાઠ વાંચી જવાને શકિતવાન થાય ત્યાર પછી તેઓને અવસ્તાના મુળાક્ષરો શીખવવાનું શરૂ કરવું, અને તેઓ ગુજરાતી પેહલી ચોપડી પુરી કરે ત્યાં સુધીમાં અવસ્તાના સઘળા મૂળાક્ષરો તથા પદ તથા વાંચવાનો મહાવેરો પાડવાને આ ચોપડીમાં જે અભ્યાસ પાઠ આપેલા છે તે શીખવી કાઢવા, કે તેઓ બીજી ચોપડી લીએ તેની સાથે તેઓને અવસ્તા વંચાવવાનું શરૂ કરવામાં આવે, અને તેમ થવેથી અવસ્તાના જોડાક્ષરોના શુધ્ધ ઉચ્ચાર કરવાનું તેઓને દીકટ લાગે નહીં. જો એ ઉપાય લેવામાં આવશે તો ખાતરીથી કહેવામાં આવેછે કે ખુદ અવસ્તાને હરફે વાંચીને અવસ્તા પઢાવવાની આ રીતા જો કે પેહેલવેહેલી

છે તોપણ–શિક્ષક અને શીખનારને ઘણી તસદી પડવા વગર–તે સેહેલથી અમલમાં આવી શકશે; અને આ ચોપડીની અગતયતા જણાવનાર દીન દોસ્ત ગૃહસ્થની તથા તેને ઘટતો આશરો આપનારા જરથોશતી અકાબરોની નેમ પાર પડવા સાથે, આ મોટો સુધારો દાખલ કરવાથી, તેઓ હમેશના જશને લાયક થશે.

નામદાર સર જમશેદજી જીજીભાઈ ટરાન્સલેશન ફંડના અકાબર તરસ્ટી સાહેબોના ખાસ આશરા હેઠલ, આ ચોપડી જરથોશતી બાળકોની નિશાળોને સારૂં છપાવી પરગટ કીધી છે.

તારીખ ૩૦મી જુન ૧૮૮૦

૫૦ મી૦ દસ્તુર જામાસ્પ આશાજીના.

સૂચના.

ઉપલા દીબાચામાં મેહરતનશીન દસ્તુર ફરામજી મીનોચેહેરજી જામાસ્પઆશાજીનાએ "જરથોશતી ધર્મબોધ"ના બીજા આંકો તૈયાર થવા વિષે જણાવ્યું છે તેમાનો આંક બીજો પારસી અનજુમનના અકાબર સાહેબોની પરવાનગીથી તેમના આશરા હેઠલ ટુક વખતમાં બાહાર પડશે.

૪

શિક્ષકને સૂચના.

શીખનારને અવસ્તા ભાષાના અક્ષરો બરાબર ઉકેલતાં આવડયા પછી, અવસ્તામાં થયલું કોઇ પણ લખાણ તે સેહેલથી વાંચી શકેછે; કારણકે જેમ ગુજરાતીમાં તથા બીજી ભાષાઓમાં એક અક્ષર લખીને તેના એકથી વધારે ઉચ્ચાર કરવામાં આવેછે તેમ અવસ્તામાં નથી. ગુજરાતીમાં જો આપણે 'એ' લખીશું તો તેનો બે રીતે ઉચ્ચાર થશે; એક તો જેમ આપણે 'એક' શબ્દમાં બોલીએ છીએ તેમ, અને બીજો જેમ આપણે 'એમ' શબ્દમાં બોલીએ છીએ તેમ. પણ અવસ્તામાં જો 'એક' લખવું હોયછે તો 𐬉 અને જો 'એમ' લખવું હોયછે તો 𐬈 એ પ્રમાણે 'એ' ના બે જુદા જુદા ઉચ્ચારો માટે જુદા જુદા અક્ષરો લખાયછે. એ પ્રમાણે અવસ્તાના દરેક અક્ષરનો એકજ ખાસ ઉચ્ચાર થાયછે, તેથી એ ભાષાનું વાંચણ બીજી બધી ભાષાઓનાં વાંચણ કરતાં શીખનારને સેહેલ પડેછે. પણ પેહેલાં અક્ષરોના ઉચ્ચાર શિક્ષકે શીખનારના મગજમાં બરાબર ઉતારવા જોઇએ. દરેક અક્ષરને શિક્ષકે પોતે છૂટો લખી દેખાડીને શીખનાર પાસે પરખાવવો જોઇએ અને તેનો શુદ્ધ ઉચ્ચાર કરાવવો જોઇએ. વળી આપણાં બાળકો માત્ર ગુજરાતી મૂળાક્ષરોજ વાંચી શકેછે તેથી અવસ્તાની બારાખડીમાંના કેટલાએક અક્ષરોના ઉચ્ચાર કરવા તેઓને લગાર મુશ્કેલ પડે એવું છે, માટે તેવા હરફો ઉપર શિક્ષકે શિખનારનું વિશેષ ધ્યાન ખેંચવું જોઇયે. જેમકે, ગુજરાતીમાં 'જ' લખાય છે તેને માટે અવસ્તામાં 𐬘 આવે છે. પણ અવસ્તામાં બીજા બે અક્ષરો 𐬰 અને 𐬲 આવેછે તેઓને મળતા અક્ષરો ગુજરાતીમાં નથી, તેથી જો કે તેઓનો ઉચ્ચાર

આ ચોપડીમાં ગુજરાતીના 'જ઼' શીજ કરવામાં આવ્યોછે તોપણ એ અક્ષરો 'જ' થી જૂદા છે એવું બતાવવાને 𐬰 નો ઉચ્ચાર 'જ઼' ની નીચે એક બીંદું કાહાડીને 'જ઼' એ પ્રમાણે, અને 𐬲 નો ઉચ્ચાર 'જ઼' ની નીચે ત્રણ બીંદાં કાહાડીને 'જ઼' એ પ્રમાણે લખ્યોછે; કારણ કે 𐬰 એ અક્ષર અંગ્રેજી z ને, અને 𐬲 અંગ્રેજીના zh ને મળતો છે. વાસ્તે 𐬰 નો ખરો ઉચ્ચાર જેમ ઇંગ્રેજીમાં 'as' શબ્દમાં 'S' નો ઉચ્ચાર કરીએ છીએ તેવો કરવાને, અને 𐬲 નો ખરો ઉચ્ચાર ઇંગ્રેજી 'Azure' શબ્દમાં જેવો 'z' નો ઉચ્ચાર કરીએ છીએ તેવો કરવાને શીખનારને સારીપેઠે સમજ આપવી. વળી અવસ્તાના 𐬓 અક્ષરને બરાબર મળતો ગુજરાતીમાં કોઇ અક્ષર નથી તેથી તેનેબી 'ખ' ની નીચે એક બીંદું કાહાડીને 'ખ઼' એ પ્રમાણે લખ્યોછે. એ અક્ષરનો ખરો ઉચ્ચાર ફારસીના 'خ' ની માફક કરાવવો. બીજું એ કે ગુજરાતીમાં વપરાતા 'ર' તથા 'ડ' અક્ષરો પણ ગુજરાતી મૂળાક્ષરો સાથે હાલમાં શીખવવામાં આવતા નથી, તેથી શીખનારને જણાવવું કે જે પ્રમાણે ગુજરાતીના 'એમ' શબ્દમાં 'એ'નો ઉચ્ચાર થાયછે તેવો 'ર' નો ઉચ્ચાર કરવો; અને 'ઓરત' શબ્દમાં જેમ 'ઓ' નો ઉચ્ચાર થાયછે તેમ 'ડ' નો ઉચ્ચાર કરવો. ગુજરાતીના 'ર' ને મળતા અવસ્તાના 'દ' નો ઉચ્ચાર કેટલીએક વખતે 'ઍ' અથવા 'ૅ' એ પ્રમાણે, અને ગુજરાતીના 'ડ' ને મળતા અવસ્તાના ડ નો ઉચ્ચાર 'ઑ' અથવા 'ૉ' એ પ્રમાણે આ ચોપડીમાં લખ્યોછે તે પણ શીખનારનાં ધ્યાનપર લાવવું. વળી આપણા બાળકો ઘણું કરીને 'ક્ષ' એ અક્ષરનો

ઉચ્ચાર ખોટી રીતે 'ખ્ખ' કરેછે, તે માટે તેઓને સમજાવવું કે એ 𐬴='ક્ષ' હરફનો ઉચ્ચાર 'ષ્ષ' કરીને કરવો.

અવસ્તામાં એકજ ઉચ્ચાર કરવાને કેટલીએક વખતે કોઈક કારણોને લીધે એકથી વધારે અક્ષરો વપરાયછે; જેમકે, 'ય્' નો ઉચ્ચાર કરવાને 𐬫 અથવા 𐬌𐬌 એ બંનેમાંથી એક અક્ષર લખાયછે; અને 'વ્' નો ઉચ્ચાર કરવાને 𐬬 અથવા 𐬎𐬎 એ બેમાંનો એક લખાયછે, ઇત્યાદિ પણ એકજ અક્ષરના એકથી વધારે ઉચ્ચાર થઇ શકતા નથી. માત્ર '𐬁𐬎' (=આઉ) એવી શીકલમાં 𐬎=ઉ નો ઉચ્ચાર ગુજરાતી 'ઉ' ના જેવો થાયછે, અને 𐬀𐬌 અથવા 𐬀𐬌=અઇ એવી શીકલમાં 𐬌 નો ઉચ્ચાર ગુજરાતી 'ઇ' ના જેવો થાયછે.

આપણા જરથોસ્તીઓના ચાલુ રેવાજ પ્રમાણે અવસ્તાનો 𐬛, 𐬜, અને 𐬝 એ ત્રણ અક્ષરોમાંના દરેકનો ઉચ્ચાર 'દ' કરવામાં આવેછે. અને તે વિષે એમ જણાવવામાં આવેછે કે 𐬛 ઘણું કરીને શબ્દની શરૂઆતમાં, 𐬜 શબ્દની વચ્ચે, અને 𐬝 શબ્દની સેવટે વપરાયછે. પણ યુરોપીયન ઉસ્તાદો જબાંનશનાસીની રૂએ 𐬜 એ અક્ષરનો ઉચ્ચાર 'ધ્' અને 𐬝 એ અક્ષરનો ઉચ્ચાર 'ત્' કરેછે. એકાદ બે દાખલા સિવાય 𐬝='ત્' હમેશાં શબ્દની સેવટે વપરાયછે.

ગુજરાતીમાં 'ક' લખીએ તો તેનો એકદમ સ્પષ્ટ ઉચ્ચાર થઇ શકેછે, પણ અવસ્તામાં જો 𐬐 લખીએ તો તેની પાસે 𐬀 લખ્યા વગર 'ક' કરીને સ્પષ્ટ ઉચ્ચાર થઇ શકવાનો નથી, માટે શિક્ષકે છોકરાઓને મૂળાક્ષરો શીખવવ.

પછી એ બાબદ ઉપર પુષ્કળ ધ્યાન આપવું. શિક્ષકે પોતે જૂદા જૂદા અક્ષરો છૂટા અથવા ભેગા લખીને તેનો છોકરાંઓ પાસે ઉચ્ચાર કરાવવો. જેમકે, શિક્ષકે [illegible] 'ખુ' એ પ્રમાણે લખીને છોકરાંઓને ઉચ્ચાર કરવાને કહેવું. છોકરાંઓને ગુજરાતી અક્ષર વાંચી જવાની જેમ ટેવ હોયછે, તેમ તેઓ ઉપર કહેલા [illegible] 'ખુ' શબ્દનો ઉચ્ચાર 'ખરઉ' કરીને કરશે, તેજ વખતે શિક્ષકે તેમને કહેવું કે તમને '[illegible]—[illegible]' (ક, કા) ના પદમાં કેમ શીખવ્યું છે. [illegible] ની પાસે [illegible] લખીએ નહીં ત્યાંસુધી તેનો ઉચ્ચાર 'ખ' કરીને થાય નહીં; માટે જ્યારે કોઇપણ વ્યંજનની પાસે સ્વર હોય નહીં ત્યારે તેને પાસેના પદ સાથે જોડી નાખવો; અને આ દાખલામાં [illegible] ની પાસે [illegible] 'રૂ' પદ આવેલું છે માટે તેઓને જોડી નાખીને 'ખુ' કરીને ઉચ્ચાર કરવો. બીજું એ કે જો કોઇ વ્યંજનની પાસે સ્વર આવ્યો હોય તો તે વ્યંજન અને સ્વરનો જૂદો જૂદો ઉચ્ચાર કરવો નહીં, પણ તે બંનેને સાથે જોડી નાખવા; જેમકે, જો આપણે [illegible] 'કો' લખીએ તો તેનો ઉચ્ચાર 'કઓ' એ પ્રમાણે જૂદો જૂદો નહીં પણ સાથે જોડીને 'કો' કરવો. પણ જો એક વ્યંજનની પાછી એક સ્વર આવવા પછી તરત બીજો સ્વર આવે તો પેહેલા સ્વરને વ્યજન સાથે જોડી નાખવો અને બીજા સ્વરનો જૂદો ઉચ્ચાર કરવો; જેમકે, [illegible] 'ગાઉ' શબ્દમાં [illegible] ની પાસે [illegible] અને [illegible] એ સ્વર આવ્યા છે, તો [illegible] ને [illegible] સાથે જોડીને [illegible] 'ગા' કરવો અને [illegible] ને જૂદો વાંચવો; એ પ્રમાણે [illegible] નો ઉચ્ચાર 'ગાઉ' કરવો, ઇત્યાદિ.

શીખનારને વાંચવાનો મહાવરો પાડવાને માટે આ ચોપડીમાં જે અભ્યાસ પાઠ આપ્યા છે તેમાંનો એકેકો

શબ્દ છૂટા શિક્ષકે પોતે લખી બતાવીને છોકરાંઓ પાસે ઉ-
ચ્ચાર કરાવવો, અને તેમજ પોતે બોલીને છોકરાંઓ પાસે
લખાવવો.

૧૦ 'ળ' એ અક્ષર અવસ્તાનો નથી તેથી તેને અવ-
સ્તાની બારાખડીમાં આપ્યો નથી—પણ એ અક્ષર પાજંદ
ભાષા કે જેમાં આપણી ઘણીખરી બંદગીઓના દીબાચા
લખાયા છે તેમાં વપરાય છે, તેથી એ અક્ષર અને તેનો
ઉચ્ચાર જયારે છોકરાંઓને અવસ્તા વાંચતા આવડે ત્યારે
જણાવવો.

☞ અવસ્તાનું લખાણ તથા વંચાણ જમણા હાથ
ઉપરથી થાયછે.

☞ "   " એવી નીશાણી વચ્ચે થયલું લખા-
ણ પાજંદ ભાષાને લગતું જાણવું.

અવસ્તાના મૂળાક્ષરો.

સ્વર તથા સંધિસ્વર.	ગુજરાતીમાં ઉચ્ચાર.	વ્યંજન.	ગુજરાતીમાં ઉચ્ચાર.
𐬀	અ	𐬐	ક્
𐬁	આ	𐬑	ખ્
𐬌	ઇ (હ્રસ્વ)	𐬒	ખ્
𐬍	ઈ (દીર્ઘ)	𐬔	ગ્
𐬎	ઉ (હ્રસ્વ)	𐬖	ઘ્
𐬏	ઊ (દીર્ઘ)	𐬣=𐬧	ઙ્
𐬈	એ	𐬗	ચ્
𐬆	ર=ઍ	𐬘	જ્
𐬇𐬀=𐬈𐬀	અર=અઍ	𐬲	જ્
𐬉	ઐ	𐬰	જ્
𐬊	ઓ	𐬙=𐬝	ત્
𐬋	૩=ઑ	𐬚	થ્
𐬅𐬀	અં	𐬛	દ્
𐬅	આં	𐬜	ધ્
𐬃	આ૩=આઑ	𐬅=𐬥	ન્

વ્યંજન.	ગુજરાતીમાં ઉચ્ચાર.	વ્યંજન.	ગુજરાતીમાં ઉચ્ચાર.
	પ્		વ્ (વચમાં)
	ફ્		વ્ (ઇં૦ w)
	બ્		સ
	મ્		શ્
	ય્(શરૂઆતમાં)		ષ્
	ય્ (વચમાં)		હ્
	ર્		ક્ષ્
	વ્(શરૂઆતમાં)		

પદ.

કૂ	કુ	કી	કિ	કા	ક
કૌ	કો	કર	કૅ	કે	કે
			કાઉ	કાં	કં

(એજ પ્રમાણે બીજાં પદ લખવાં.)

અભ્યાસ પાઠ પેહેલો.

અવસ્તાના શબ્દો.	ગુજરાતીમાં ઉચ્ચાર.	અવસ્તાના શબ્દો.	ગુજરાતીમાં ઉચ્ચાર.
[illegible]	આઇ	[illegible]	યિમ્
[illegible]	ઈમ્	[illegible]	ઊન
[illegible]	અત્	[illegible]	અજેમ્
[illegible]	અક	[illegible]	અઇતિ
[illegible]	અહુ	[illegible]	અખ્તિ
[illegible]	અહે	[illegible]	અંગ્ર
[illegible]	અરમ્	[illegible]	અઙ્ય
[illegible]	આઅત્	[illegible]	અન્યે
[illegible]	ઇથ		

અભ્યાસ પાઠ બીજો.

અવસ્તાના શબ્દો.	ગુજરાતીમાં ઉચ્ચાર.	અવસ્તાના શબ્દો.	ગુજરાતીમાં ઉચ્ચાર.
[illegible]	ઉઘ્ર	[illegible]	એહ્મા
[illegible]	ઉખ્ધ	[illegible]	ઓયુમ
[illegible]	ઉશ્તા	[illegible]	નિંવ્રા

અવસ્તાના શબ્દો.	ગુજરાતીમાં ઉચ્ચાર.	અવસ્તાના શબ્દો	ગુજરાતીમાં ઉચ્ચાર
𐬀𐬎𐬭𐬬𐬀	અઉર્વં	𐬌𐬱𐬀𐬭𐬈	ઇષરેઁ
𐬀𐬵𐬎𐬭𐬋	અહુરો	𐬌𐬱𐬀𐬐𐬀𐬱	ઇષકશ્
𐬀𐬣𐬙𐬀𐬭𐬈	અંતરેઁ	𐬎𐬑𐬱𐬀𐬥	ઉક્ષન્
𐬐𐬀𐬚𐬭𐬈	કઠરે	𐬨𐬀𐬰𐬛𐬀	મઝ્દ
𐬐𐬀𐬢𐬔𐬀𐬵𐬎	કંગ્હુ	𐬀𐬵𐬨𐬁𐬌	અહ્માઇ
𐬁𐬘𐬀𐬢𐬔𐬀𐬵	આજંગાહ	𐬐𐬭𐬎𐬑𐬱	ક્રુક્ષ્
𐬁𐬚𐬭𐬀𐬗	આઠરચ	𐬗𐬌𐬌𐬁𐬐	ચયાક
𐬁𐬚𐬀𐬢𐬔𐬀𐬵𐬎	આઠંગ્હુ	𐬀𐬭𐬆𐬛𐬨𐬁𐬢𐬵	અરદ્માંસ્
𐬁𐬙𐬀𐬭𐬱	આતર્શ	𐬎𐬰𐬛𐬁𐬥	ઉઝ્દાન
𐬁𐬑𐬱𐬌𐬙	આક્ષિત	𐬈𐬭𐬈𐬥𐬁𐬎𐬨	ઍરેનાઉમ્
𐬁𐬚𐬀𐬬𐬌𐬌𐬀	આઠવ્ય	𐬀𐬰𐬁𐬌𐬱	અઝાઇશ્

અભ્યાસ પાઠ ત્રીજો.

અવસ્તાના શબ્દો.	ગુજરાતીમાં ઉચ્ચાર.	અવસ્તાના શબ્દો.	ગુજરાતીમાં ઉચ્ચાર.
𐬎𐬞𐬀𐬌𐬭𐬌	ઉપઇરિ	𐬎𐬭𐬎𐬎𐬁𐬙𐬁𐬌𐬱	ઉર્વાતાઇશ્
𐬁𐬐𐬆𐬭𐬆𐬙𐬌𐬱	આકેરેંતિશ્	𐬀𐬯𐬙𐬏𐬌𐬙𐬌𐬱	અસ્તૂઇતિશ્

અવસ્તાના શબ્દો.	ગુજરાતીમાં ઉચ્ચાર.
[illegible]	મનંગ્હા
[illegible]	અંગ્હેઉશ્
[illegible]	ક્ષ્રૅમ્
[illegible]	દ્રૅગ્વાઠ
[illegible]	વંગુહીમ્
[illegible]	હ્વૅરતૅ
[illegible]	મવઇતે
[illegible]	સેંગ્હા
[illegible]	તરોઇદીત
[illegible]	વાસ્તારૅમ્
[illegible]	ફનકઅ
[illegible]	શ્કયઠ્ન
[illegible]	મઇન્યેઉશ્
[illegible]	દીદરૅષતા
[illegible]	ત્વિષ્યંતત્
[illegible]	ખરૅત્વદથાંમ્

૨

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] (३)

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] (٤)

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] (١)
[illegible] (٢)
[illegible] (١)

[illegible] (٤)

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] (૧)

(૭) નમસ્કાર ચોરાગનો.

[illegible]

[illegible] “

[illegible] (૧)

(ત્રણ વાર પઢવું.)

---

(૨) [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible] (૧)

(૯) [illegible]
[illegible] (ત્રણ વખત)
[illegible] (૧)

(૧૦) [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] (૧)

(૧૧) [illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] (૧)

---

(૧૨) [illegible]

માજદીઅસ્નની જરથોશ્તી દીન ઉપર ઈમાનદારી રાખવાનો જાહેર એકરાર.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] (૧)

(૧૩) નેરંગ આમેજર લેવાની.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] (૧)

(ત્રણ વાર પઢવું.)

---

(૧૪) સરોષ બાજ.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] (४)

[illegible] (३)

(९४) [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

(९५) [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

(૧૭) [illegible]

(૧૮) [illegible]

(ત્રણ વખત પઢે.)

[illegible] (૧)

[illegible] (પછી આય.)

[illegible] (૨)

(૧૯) [illegible] (૧)

[illegible]

[illegible] (२०)

[illegible]

[illegible] (९)

જરથોશતી ધર્મ બોધ.

પાઠમાળા.

પેહેલી ચોપડી.

બ નામે ઈજદ.

(૧) 'અશેમ્ વોહૂ' નો સાર.

અશોઈ સર્વેથી નેક દોલત છે. અશોઈજ ખરૂં સુખ છે, માટે જે માણસ અશોઇથી ચાલીને ઉત્તમ નેકીનાં કાંમ કરેછે તેનેજ ખરૂં સુખ મળેછે.

પાઠ ૧.

અશોઈ—ભાગ ૧.

અશોઇ આપણો ધર્મ છે. અશોઇનો અર્થ ચોખ્ખાઇ થાયછે. ચોખ્ખાઇ બે જાતની હોયછે,—એક શરીરની ચોખ્ખાઇ અને બીજી મનની ચોખ્ખાઇ. જે માણસનું શરીર અને મન બંને ચોખ્ખાં હોયછે, અને જે નેકીનાં કામ કરેછે તેનેજ અશો કહી શકાય છે. અશોઇ ખરૂં ધન છે.

અશોઇ વિનાની સઘળી દોલત ખોટી છે; કારણ કે અશોઇ વિના ખરૂં અને હમેશનું સુખ ખરીદી શકાતું નથી. અશો માણસની દોલત જે અશોઇ છે તે સોનાં, રૂપાં, જર ઝવેરાત કરતાં ઘણી કિમતી અને ઉપયોગી છે. તે દોલતનો કદી નાશ થતો નથી. તે કદી ચોરાઇ જતી નથી, અથવા ઓછી થતી નથી. તે દોલત વાપરવાથી આપણે કદાપિ ભુંડાં અને પાપી કામો કરી શકતા નથી. તે હમેશાં નેકીનાં એટલે સારાં કામ કરવાની આપણને રૂડી સમજ આપે છે. અને નેકીનાં કામ કરીએ તોજ આપણને ખરૂં સુખ મળી શકેછે.

પાઠ ૨.

અશોઇ—ભાગ ૨.

અશોઇ ખરાં સુખની દોલત છે. અશોઇ વગર માણસ પીડા ભોગવે છે. અને તેમજ જે માણસ અશોઇવાળું હોય પણ તે પોતાની અશોઇનો ઘટતો ઉપયોગ નહીં કરતું હોય તો તેબી એક સૂમની માફક કંગાલ રહેછે. અશોઇની દોલતનો ખરચ કરવાથીજ, એટલે અશોઇ શીખીને નેકીનાં કામ કરવાથીજ, માણસનું કલ્યાણ થાયછે. એક માણસ પાસે અશોઇની દોલત ગમે એટલી હોય પણ તે દોલત જ્યાં લગી તે વાપરે નહીં ત્યાં લગી તે તેને કાંઇ ગુણ કરતી નથી. ધન સંઘરી રાખનાર સૂમ કંગાલ રહેછે. તેમજ અશોઇની દોલતવાળું માણસ અશોઇની સમજ પ્રમાણે ચાલીને સારાં કામ કરતું નથી તો તે કંગાલ રહેછે.

પૈસાની દોલત કેટલીએક વખતે સુખનું સાધન થઇ પડેછે ખરૂં, પણ તેમાંથી ઘણી વખતે દુઃખનું પરિણામ

નીપજવાનો ભય રહેછે. અશોઇની દોલત વાપરવાથી કદી દુઃખનો સંભવ નથી, પૈસાની દોલત હમેશાં આપણી સાથે રહેતી નથી, પણ અશોઇની દોલત હમેશે હમેશ સુધી આપણી સાથે રહેછે, અને તે વાપરવાથી આપણને ઘણો ફાએદા થાયછે. વલી અશોઇની દોલત જેમ જેમ ખરચાય છે તેમ તેમ તેમાં જરૂર વધારો થતો જાયછે; એટલે જો આપણે એક સારૂં કામ કરીએ છીએ અને તેથી આપણને ફાયદો થાયછે તો બીજાં વધારે સારાં કામ કરવાની આપણને ઉલટ આવેછે, અને આપણી અશોઇમાં ઉમેરો થાયછે.

પાઠ ૩.

અશોઇ—ભાગ ૩.

શરીરની ચોખ્ખાઇ.

શરીરને ઇજા કરનારી ચીજથી દૂર રહીએ તેમાં શરીરની ચોખ્ખાઇ છે. શરીરને ધૂળ, મટોડું અથવા નજીસ કે ગંદવાડ ભરેલી ચીજ લાગી રહેવાથી નાપાકી એટલે રોગ અને નુકસાન થાયછે. માટે છોકરાંઓનો ધર્મ છે કે શરીરને રોગ ન થાય તેટલા માટે પોતે સુઘડાઇથી ફરવું, અને ગદાં છોકરાંની સોબત કરવી નહી. નજીસાઇમાં ફરવું નહીં. શરીરને રોગીષ્ટ હવા અથવા કોઇબી રોગીષ્ટ ચીજ લાગવા દેવી નહી, અને લાગી હોય તો તરત સારી પેરે ધોઇને શરીરને સાફ કરવું. શરીરને ઘણું ઉઘાડું રાખવું નહીં. કપડાં વગર ફરવું નહીં. કપડાં મેલાં કરવાં નહીં. મેલાં લૂગડાં શરીર ઉપર રાખવાં નહી. ઘણું ખાવાની ટેવ રાખવી નહીં. કેફી વસતુ વાપરવી નહીં. ચોખ્ખી હવામાં ફરવું. સરદી

અથવા ભિનાશ વાલી જગામાં એમનુ નાંહીં, કેમજે દુ:ખ થાય. અને જો આપણી મૂરખાઇથી શરીરને દુ:ખ થાય, આપણે પીડા ભોગવીએ, અને આપણી ઉમર ટુંકી થાય, તો આપણને પાપ લાગે.

પાઠ ૪.

અશોઈ—ભાગ ૪.

મનની ચોખ્ખાઇ—ભાગ ૧.

જેમ સુઘડાઇથી રહીને શરીર ચોખ્ખુ રાખવાની આપણી ફરજ છે, તેમજ સદાચરણથી ચાલીને મનને ચોખ્ખું રાખવું ઘટેછે. કારણ કે શરીર અને મન બંને ચોખ્ખાં હોય તોજ આપણી જીંદગી લાંબી થાયછે, અને આપણે ઘણું સુખ ભોગવીએ છીએ. એક ઝાડનો છોડ બહારથી ગમે એવો સુંદર દેખાવનો અને દિલપસંદ હોય, પણ તેનાં મૂળયાંમાં જો સળો દાખલ થયો હોય તો તે છોડ થોડા વખતમાં કરમાઇને મરી જાયછે. તેમજ માણસનું શરીર ગમે એવાં સુંદર દેખાવનું અને સ્વચ્છ રાખ્યું હોય, પણ તેના મનમાં જો બદીનો સળો પેઠો હોયછે તો તે થોડા વખતમાં પીડા ભોગવીને, પેલા છોડની માફક, તે સળાનો ભોગ થઇ પડેછે, તેથી જો શરીર ચોખ્ખું હોય પણ તેની અંદરનું મન ગડલું હોય તો આપણું કારજ સરતું નથી; માટે જેમ શરીર તેમજ મન એ બંનેને એકે વખતે ચોખ્ખાં રાખવાં ઘટે છે.

મનની અને શરીરની ચોખ્ખાઇના કાયદા, આપણો પવિત્ર ધર્મ, કે જે માણસ જાતને હમેશના પૂરતાં સુખનો

માર્ગ બતાવવાને ખોદાએ મોકલ્યો છે, તેમાં ખુલ્લી રીતે સમજાવ્યા છે. અને એ આપણા ધર્મ પ્રમાણે શરીર અને મનની ચોખ્ખાઇ 'હુમત' એટલે સારા વિચાર, 'હુખ્ત' એટલે રૂડાં વચન, અને 'હ્વર્શ્ત' એટલે નેક કામ, એ ત્રણ મૂલ શબ્દો ઉપર આધાર રાખેછે.

જમીન ખેડીને બી વાવે નહીં તો ધાન્ય પાકે નહીં, તેમ મન ખેડીને રૂડી શીખામણ લે નહીં તો નેકીનાં ફળ પેદા થાય નહીં. માટે ઉસ્તાદ અને માબાપ આપણને અ-શોઇની જે સારી શીખામણ દે તે સાંભળી, સમજીને તે માફક આપણે ચાલીએ તોજ આપણું શરીર અને મન ચોખ્ખાં થાય, આપણથી નેકીના કામ બને, અને આપણે સુખી થઇએ.

પાઠ ૫.

અશોઈ—ભાગ ૫.

મનની ચોખ્ખાઇ—ભાગ ૨.

સઘલા વિદ્વાનોનો નામાંકિત ઉસ્તાદ આપણો પેગા-મબર અશો જરથોશત થઇ ગયોછે, તેણે એવો બોધ દી-ધોછે કે મન ચોખ્ખું રાખવું હોય તો માણસે સદા સાચું બોલવું. કદી જૂઠું બોલવું નહીં. સાચાંની સોબત કરવી. જૂઠાંની સોડે જવું નહીં. ચોખ્ખી દીઆનત રાખવી. ચોરી કરવી નહીં; ચોરીનો માલ લેવો નહીં. સૌની સાથે હળી-મળીને ચાલવું. કજીઓ કંકાસ કરવો નહીં; ગાળાગાળી ક-રવી નહીં. ઉસ્તાદ તથા માબાપની તાબેદારી કરવી તેઓની સામે બોલવું નહીં. સૌની સાથે સલૂકાઇ રાખવી. કોઇને

અપમાન કરવું નહીં. સખાવત કરવી; સૌનુ ભલું પ્રચ્છવું. કોઇનું બુરૂં ચાહવું નહીં; કોઈને પીડા કરવી નહીં; દુઃખી ઉપર દયા આણવી; એક બીજાંને સારાં કામમાં મદદ કરવી. નમનતાઇ રાખવી. મગરૂરી કરવી નહી; ગુસ્સો કરવો નહીં. કીનો રાખવો નહીં. વિદ્યા ભણવી. અજ્ઞાની રહેવું નહીં. ઉદ્યોગી થવું, આળસ કરવી નહીં. સબુરી રાખવી. નાઉમેદ થવું નહીં. તમામ ચીજનો ઘટતો ઉપયોગ કરવો. ઉપયોગી ચીજને ગુમાવી દેવી નહીં. આપણી હાલત સુધારવાને વાજબી ઉપાય કરવા. કરજ કરવું નહીં, ઇત્યાદી. એ પ્રમાણે જો બાળકો તમે ચાલશો તો ખરેખરાં સુખી થશો. અને જો એ શીખામણોથી ઉલટાં ચાલશો તો ખચીત તમને ભારે પસ્તાવો થશે.

---

(૨) 'યથા અહૂ વઈર્યો' નો સાર.

ખોદાની ખુશી હતી કે માણસ અશોઇથી ચાલે એટલે રૂડી બુદ્ધિનાં કામ કરે અને સુખી થાય, તેથી આપણ ઇનસાન જાતને અશોઈ શીખવવાને તેણે અશો જરથોશતને મોકલ્યો. કારણ કે જેમ ખાવાપીવાથી શરીરનું પોષણ થાયછે, તેમ અશોઈથી આપણાં રૂહ એટલે આત્માનું પોષણ થાયછે. અને જો ખાવાપીવાનું ન હોય તો આપણું શરીર દુઃખી થાય, તેમ જો અશોઈ ન હોય તો આપણું રૂહ હમેશ દરિદ્ર રહે. અને રૂહ દરિદ્ર રહે તો આપણને કદી ખરૂં સુખ મળે નહીં. માટે

જો અશો જરથોશત જેવા મહાપુરૂષને આપણા રૂહની પ્રતિપાળ કરવાને ખોદાએ મોકલ્યો નહીં હતે તો આપણું જીવતર ફોકટ ગણાતે; કારણ કે તે વગર આપણને હુ-મેશાં પીડા ભોગવવી પડતે.

પાઠ ૬.

સઘળી ચીજનો સબબ ખોદા છે—ભાગ ૧.

સઘળી ચીજોનો સબબ હોય છે. તમે જે બાંક ઉપર બેઠાં છો, તે બાંક શાનો બન્યો છે? અને કોણે બનાવ્યોછે? બાંક લાકડાંનો બન્યો છે, અને સુથારે પોતાની કારીગરીથી લાકડાંના કકડા કરી, તેઓને ગોઠવીને બાંક બનાવ્યોછે. જં-ગલમાં મોટાં ઝાડ ઉગેછે તેને કાપીને પછી તેનું લાકડું સુ-થાર પોતાના કામમાં વાપરેછે. ઝાડ પોતાની મેળે થતાં નથી. જમીનમાં બી વાવીએ તોજ તે ચોકસ મુદતે ઉધરી ઉધરીને મોટું ઝાડ થાય. હવે જેમ બાંક લાકડાંનો બન્યો, લાકડું ઝાડનુ બન્યું, અને ઝાડ બીના ઉધરવાથી બન્યું, તેમ બીનો ઉધરભાવ કોઇ સબબથી બનવો જોઇએ. તે સબબ કુદરતના કાયદા છે. અને તે કાયદાનો બાંધનાર અને ચલાવનાર ખોદા છે.

પાઠ ૭.

સઘળી ચીજનો સબબ ખોદા છે—ભાગ ૨.

ખોદાએ કુદરતના કાયદા બાંધીને ચાલુ રાખ્યા નહીં હતે તો પેલું બી ઉધરીને ઝાડ થતે નહીં, અને બાંક

બનાવવાનું લાકડું મળતે નહીં. તમે જે બાંક ઉપર બેઠાં છો તે સુથારે બનાવ્યોછે ખરો, પણ ખોદાએ જો બાને ઉધારીને ઝાડ ઉગાડયું નહીં હતે તો સુથાર શાનો બાંક બનાવતે ? સુથાર લાકડું પેદા કરી શકતે નહી. સઘળી ચીજને બનવાનો અને પેદા થવાનો આધાર ખોદાએ બાંધેલા કુદરતના કાયદાઓ ઉપર છે, તેથી જેમ લાકડાંનો તેમજ કુદરતની સઘળી ચીજોનો બનાવનાર અને પેદા કરનાર ખોદા છે. આપણે આ પૃથ્વી ઉપર રહીએ છીએ તેમાંની સઘળી ચીજો જેવી કે હવા, પાણી, આતશ, મીટ્ટી, ઝાડપાન, ખણીજ પદાર્થ, માણસ, અને બીજાં પ્રાણી. એ સઘળું, અને એ વતરોગે આસમાન ઉપરના બીજા હજારો ગોળાઓ, જેવા કે સૂરજ, ચંદ્ર, અને અગણિત સેતારાઓ, તથા બીજી ઘણીએક ચીજો કે જે આપણે જોઇ અથવા જાણી શકતાં નથી તે સૌ ખોદાએજ બનાવી છે.

હવા, પાણી, મીટ્ટી, એવી એવી ચીજો જો ખોદાએ બનાવી હતે નહીં તો તે ચીજો કાંઇ આપણથી બની શકતે નહીં; અને એ ચીજો વગર આપણને ચાલે નહીં, તેથી આપણુ લગારે જીવી શકતે નહીં. એટલુંજ નહીં, પણ એ ચીજો વગર આપણુ માણસજાત બની શકતે નહીં. માટે સઘળી જગતનો બનાવનાર અને ચલાવનાર એકલો ખોદા છે, અને તેટલા માટે તેજ સઘળી ચીજનો ધણી છે. અને આપણુનેબી તેણેજ બનાવ્યાં છે, ત્યારે આપણો ધણીબી તેજ છે.

પાઠ ૮.

ખોદાની કૃપા—માજદીઅસ્‍ની દીન.

ખોદા આપણો માલેક છે, માટે તેની મરજી માફક આપણને ચાલવું જોઇએ. ખોદાની ખુશી શું છે તે આપણી દીન અથવા ધર્મનાં પુસ્તકમાં જણાવીછે. એ દીન અથવા ધર્મ એકલા ખોદાને ભજવાનું શીખવેછે, તેને 'માજદીઅસ્‍ની દીન' કહેછે. આપણી દીન 'માજદીઅસ્‍ની' એટલે એક ખોદાને માનવાની છે. તેમાંનાં સઘળાં ફરમાનો આપણ માણસ જાતનાં કલ્યાણને માટેનાં છે. આપણ માણસજાતને માટે શું ભલું છે, અને શું નુકસાનકારક છે, તે જેણે આપણને તથા બીજી સઘળી પેદાયશને બનાવી છે તેજ એકલો જાણેછે. તે વગર બીજો કોઇ જાણી શકતો નથી. અને તે જે જાણેછે તે જો આપણને જણાવે નહીં તો આપણે આપણા અધુરા વિચાર પ્રમાણે આપણું સુખ શોધવામાં કેટલીએક વખતે ભૂલ કરીએ, અને તેથી સુખી થવાને બદલે સામાં દુઃખી થઇએ. માટે ખોદાએ આપણી ઉપર મેહેરબાની કરીને આપણાં ખરાં સુખના જે કાયદાઓ આપણી માજદીઅસ્‍ની દીનમાં જાહેર કરીને અશો જરથોશતની મારફતે આપણને જણાવ્યાછે તે કાયદાઓ પ્રમાણે જો આપણે ચાલશું તો કદી ભૂલ કરીશું નહીં, અથવા દુઃખી થઇશું નહીં.

પાઠ ૯.

માજદીઅસ્નની દીન શીખવાની અને પાળવાની માણસની ફરજ.

ખોટું કરવાથી હમેશાં દુઃખ થાયછે. વળી એક ચીજ ખોટી છે એવું જયાં સુધી આપણે જાણીએ નહીં, ત્યાંસુધી તે ચીજ કરવામાં આપણને દોષ લાગતો નથી. પણ જયારે આપણે જાણીએ કે અમુક કામ કરવું ખોટું છે, તે છતાં જો આપણે તે કામ કરીએ અને દુઃખી થઇએ, તો આપણે પાપી ઠરીએ છીએ; એટલે જેણે આપણાં હિતને માટે, આપણને તે કામ ન કરવાની શીખામણ દીધીછે, તેના કોપ અને શિક્ષાને લાયક થઇએ છીએ. તેજ પ્રમાણે ખોદાએ જે ખરૂંખોટુ સમજવાની દીન આપણાં ભલાંને માટે મોકલીછે તેની ખુબી આપણે જાણીએ તે છતાં આપણે તે પ્રમાણે ચાલીએ નહીં તો ખોદા આપણા ઉપર કોપે છે, અને આપણે હેરાન થઇએ છીએ. માટે સર્વે ઇનસાન જાતની ખોદાના ફરમાન પ્રમાણે ચાલવાની, એટલે માજદીઅસ્નની દીન શીખવાની અને પાળવાની પેહેલી ફરજ છે. આપણી ભલી માજદીઅસ્નની દીન અશો જરથોશત ખોદાની તરફથી લાવ્યોછે, તેથી તેને 'માજદીઅસ્નની જરથોશતી,' એટલે એક ખોદાને માનવાની જરથોશત પેગામબરે શીખવેલી દીન કેહેછે. પેગામબરનો અર્થ સંદેશો લાવનાર થાયછે; અને મુખ્ય કરીને ખોદાની તરફના ફરમાન આ દુનિઆમાં જાહેર કરનાર મહા બુદ્ધિવાન અશો અને પરહેજગાર પુરૂષને પેગામબર કહેછે.

પાઠ ૧૦.

અશો જરથોશતનો એહેવાલ—ભાગ ૧.

આપણો પેગામબર અશો જરથોશત 'ઇરાણવેજ' નામના એક મુલકમાં આવેલાં 'રએ' શેહેરમાં જન્મયો હતો. તે 'સ્પિતમ' નામના એક નામાંકિત પુરૂષનાં નામથી ઓળખાતાં એક નામીઆં ખાનદાનનો હતો. તેના બાપનું નામ 'પોરોશસ્પ' હતું. તેણે ઘણી નાની ઉમરથી વિદ્યાભ્યાસ કરવાનું શરૂ કીધું, અને પોતાના વખતમાં જણાયલાં સઘળાં શાસ્ત્રોનો પૂરતો અભ્યાસ કીધો હતો. પણ તેટલી કેળવણીથી સંતોષ ન પામીને, તેણે બીજું વધારે જ્ઞાન મેલવવાની ખાહેશ કીધી. તે પોતાનું ઘરબાર છોડી દઇને ઘણાં એક વરસ સુધી એકાંતવાસમાં જઇ વસ્યો, અને પોતે જે જ્ઞાન મેળવ્યું હતું તેનાં, તથા પોતાની અતિશે ચપળ મનશક્તિનાં બળથી, તે ખોદાની કુદરતનો અભ્યાસ કરવા મંડયો. તે અભ્યાસ કરવાથી કુદરતની સઘળી પેદાયશમાં જે કાયદાઓ પ્રથમથી ચાલુ છે તેઓનું, તથા તે કાયદાઓ ચાલુ રહેવાથી જે સઘળી ખુબીઓ નીપજે છે તેઓનું તેને જ્ઞાન થયું.

કુદરતના કાયદાઓનું જ્ઞાન થવા ઉપરથી, તે કાયદા બાંધનાર અને ચલાવનાર ખોદાનાં અપાર બળ અને સંપૂર્ણ જ્ઞાનનો અશો જરથોશતને વિચાર આવ્યો. તણે જાણ્યું કે આપણો તથા સઘળી જગતનો પેદા કરનાર ખોદા અનંત જ્ઞાનવાળો છે, તેથી તણે આપણને બનાવવામાં અશોઈથી ચાલવાની જે સૌથી પેહેલી શુભ નેમ રાખી છે તે નેમ પ્રમાણે ચાલવાથીજ આપણે તેનો પ્યાર મેળવી

શકીએ; અને તેનો પ્યાર આપણી ઉપર નહીં હોય તો આપણે કદી સુખી થઇએ નહી. એ પ્રમાણેનું ગ્નાન થવા પછી, તેનું મન ઘણું બળવાન થયું, અને તે એવો તો અશો અને પરહેજગાર બન્યો કે તેને ખોદાની તરફથી ગેબી આગાહી મળવા લાગી, અને ખોદાની ખુશી શું છે તે તેને પોતાની મેળે જણાવા લાગ્યું. એવું ભલું મન કે જેને આપણે 'બેહમન' કહીએ છીએ તે, તથા ખોદાની તરફની ગેબી આગાહી કે જેને 'સરોષ' કહેછે તે બંનેની મદદથી તેણે પોતાનાં મનની આંખે ખોદાને જોયો, તેના હુકમો સાંભળ્યા, અને આપણી ભલી માજદીઅસ્નીદીન આપણાં કલ્યાણને માટે આ દુનિઆમાં જાહેર કીધી. અને એ પ્રમાણે 'યથા અહૂ વઇર્યો' માં જણાવેલી, અશો જરથોશતને આ દુનિઆમાં પેગામબર કરીને મોકલવાની ખોદાની સૌથી પેહેલી નેમ તેણે પૂરતી રીતે પાર પાડી. તેનાં જેવું બુદ્ધિવાન અને પરહેજગાર મન(બેહમન) આજ સુધી કોઇનું થયું નથી અને હવે પછી થશે પણ નહીં.

પાઠ ૧૧.

અશો જરથોશતનો એહેવાલ—ભાગ ૨.

માજદીઅસ્ની જરથોશતી દીનનું ખરાપણું.

ખોદાએ અશો જરથોશતને માજદીઅસ્ની દીન આપીને મોકલ્યો, તેવોજ તે ઇરાણના શાહ 'કએ ગુશતાસ્પ' ની આગળ આવ્યો, અને પોતે જે દીન લાવ્યો હતો તે વિશે પાદશાહને વાકેફ કીધો. પાદશાહ તથા તેના દરબારીઓ અશો જરથોશતનાં ઉત્તમ ગ્નાનથી એવા તો અજબ થયા

કે તેઓએ તેની દીનમાં શું છે તે જાણવાની ઇચ્છા કીધી. અશો જરથોશતે તેઓને કહ્યું કે હું મારી દીન ખોદાની તરફથી લાવ્યો છું, અને મારી મતલબ એજ છે કે, એ દીનનાં ફરમાનોની ખુબી માણસ પોતાને કાંને સંભલે અકલથી પીછાણે, અને પછી એ દીન પાળે. મારી મતલબ કાંઇ એવી નથી કે, હું જે તમને કહું તે ઝટ માની દેવો જોકે હું મારી દીન ખોદાની તરફથી લાવ્યો છું, તોપણ તમારી તે વિષે ખાતરી થવી જોઇએ. માટે હું જે કહુંછું તે ઉપર વિચાર કરો. અને વિચાર કરવાથી તમારી ખાતરી થાય કે મારી દીન પ્રમાણે ચાલવામાં તમારૂં ખરૂં કલ્યાન થશે તોજ તમે મારી દીન ઉપર ઇમાન લાવજો. એવું સાંભળીને પાદશાહે દેશે દેશના ભણેલા માણસોને ખાસ નોતરૂં કરીને પોતાની દરબારમાં ભેગા કીધા, અને તેઓ પાસે અશો જરથોશતની દીનની તપાસ કરાવી. અશો જરથોશતે તેઓની સાથે ગંભીરાઇથી તકરાર કરીને પોતાની દીનનું ખરાપણું સાબેત કરી આપ્યું; તેથી પાદશાહ પેહેલો અને પછી તેની રાણી અને પછી તેના દીકરાઓ, એની દીન પ્રમાણે ચાલવાને કબુલ થયાં. પેહેલાં તેઓએ પોતે માજદીઅસ્ની જરથોશતી દીન કબુલ કીધી, અને પછી સઘળાં લોકોને તે દીનની ખુબી સમજાવવામાં અશો જરથોશતને મદદ કીધી, તેથી થોડા વખતમાં દેશેદેશ માજદીઅસ્ની જરથોશતી દીનનો ફેલાવો થઇ ગયો. એવી રીતે આગળા વિદ્વાનોની બારીક તપાસ ઉપરથી આપણી દીન ચાલુ થઇછે. અને હાલમાં પણ સઘળા પ્રમાણીક વિદ્વાન પુરૂષોનું એવુંજ ખાતરી ભરેલું મત છે કે આપણી માજદીઅસ્ની જરથોશતી દીન એજ ખરેખરી ભલી દીન છે.

પાઠ ૧૨.

ખોદાની મહાશક્તિ વિષે.

આપણી ભલી માજદીઅસ્ની દીનમાં ખોદાને 'અહુર મજદ' એટલે સઘળી જગતનો બનાવનાર, મહા બળવાન હસ્તીનો સાહેબ, એવા શબ્દોથી જણાવ્યો છે. ખોદા કેવો છે તે આપણે જોઈ શકતાં નથી. પણ ખોદાની પેદા કીધેલી કુદરતના ગ્નાન ઉપરથી, અને ખોદાની તરફથી મળેલી ગેબી આગાહીઓ ઉપરથી, તેની મહાશક્તિ વિષે અશો જરથોશતે જે આપણને બોધ આપ્યોછે. તે ઉપરથી ખોદાના ગુણો વીશે આપણને જોઈતો વિચાર આવી શકેછે. અશો જરથોશત કહેછે કે,—ખોદા હમેશ હમેશ સુધી રેહેનારો છે. તેનો જન્મ નથી તથા તેનો છેડોબી નથી. તેણેજ સૌને પેદા કીધાં હતાં, તેજ હાલમાં પેદા કરેછે, અને હવે પછીબી તેજ પેદા કરશે. તે અતિશે ગ્નાની છે. તેના ગ્નાનનું માપ કોઈથી થઈ શકે નહીં. તે પોતે અશો છે. તથા જેઓ અશોઈથી ચાલેછે તેઓને તે ઘણો પસંદ કરેછે, અને તેઓને આ જીંદગીમાં તથા હવે પછીની જીંદગીમાં ઘણું સુખ આપેછે. તે પોતાની મરજીમાં આવે તેવી રીતે હકુમત ચલાવેછે. તેની મરજીને આડે આવનાર કોઈ નથી. તે પોતે જે ચાહેજે તે કરેછે. પણ તે કદી ખોટું કામ કરતો નથી. તે અતિશે નૂરી છે, અને સૂરજ, ચંદ્ર, તારાઓને ચળકતા તથા રોશન તેણેજ કીધાછે. આપણને તથા આ દુનિઆની બીજી સઘળી ચીજોને તેણેજ બનાવીછે. તે સૌનો ઇનસાફ કરનાર છે. પાપી તથા જૂઠાં માણસને તેજ શિક્ષા કરેછે. તે જેમ સવાબ અથવા પુણનાં કામ કરનારને ઘણો ચાહેછે, તેમ તે ગુનાહના

અથવા ખોટાં કામ કરનારને ઘણો ધિક્કારેછે. તે સર્વેથી બુલંદ, સર્વેથી નેક અને સર્વેથી મોટો છે. તે સર્વેથી અક્કલમંદ, સર્વેથી પ્રમાણિક અને સર્વેથી ચઢતો છે. તે ગેબી છે, એટલે તે આપણને દેખાતો નથી, પણ આપણે જે વિચારીએ, બોલીએ અને કરીએ તે સઘળું તે જુવેછે અને જાણેછે. ખોદાના એવા એવા ઘણાએક ગુણો અશો જરથોશતે આપણને શીખવ્યાછે.

---

(૩) 'કેમના મજદા' નો સાર.

ઓ અહુરમજદ ખોદા ! દુનિઆમાં અશોઈનો વધારો તારા 'બેહમન' અને 'આદર' થી થાય છે. 'બેહમન' થી માણસને ખાલેસ બુદ્ધિ મળી શકે છે. અને 'આદર' થી માણસ ઘરબારનું સુખ ભોગવી શકેછે. એ બંનેની મદદથી માણસ બદીને તજીને અશોઈની રાહ ઉપર ચાલવાને શકિતવાન થાયછે. અને એઓની મદદ વિના તે જરૂર દુનિઆઇ લોભ લાલચમાં ફસી પડીને બુરાં કામ કરેછે. માટે એ 'બેહમન' અને 'આદર' વિષે માજદીઅસ્‌ની દીનમાં તેં જે જ્ઞાન આપ્યું છે તે હું પૂરતી રીતે શીખું એવી તું મને રૂડી સમજ આપ. ઓ ખોદા ! તું મારી ઉપર એવી મેહરબાની કર કે હું દીન સમજી, બુદ્ધિવાન થઇને મારાં કુટુંબ પરિવાર સાથે સુખ ભોગવું, કે તેમ જો થાય તો મારીથી બદીની સામે લડવાનું બની શકે. બદી દરેક ખરા જરથોશતીની શત્રુ

છે. અને તે શત્રુને મારીને દૂર કરનાર તારી દીનના અજમતી કલામો છે. માટે તે તારી દીનના સખુનોની ખુબી જાણવા સારૂં તું મને હમેશાં એક એવા દાનાવ દસ્તુરની મદદ આપતો રહે, કે જેના 'બેહમન' થી, અને જેની ખુબી ભરેલી ચાલ ચલણના શુભ બોધથી મને તારો 'સરોષ' મળે, અને તારા હુકમો શું છે તે તારા 'સરોષ' ની મારફતે જાણીને હું હમેશાં તારી ખુશીનાં કામો ઇમાનદારીથી કરતો રહું.

હમો માજદીઅસ્‌ની જરથોશતીઓને દરેક સંકટમાંથી બચાવી લેનાર એકલો એક અહુરમજદ અને તેણે પેદા કીધેલી આ એક સરખે કાયદે ચાલનારી ધરતી છે; કારણ કે, જે માણસ માજદીઅસ્‌ની દીનનાં ફરમાન મુજબ ચાલેછે, તેને ખોદાએ ઠરાવેલા કાયદા પ્રમાણે આ દુનિઆમાં આપો આપ સુખ મળે છે. તેથી હમારી દોઆ એજ છે કે સઘળી નાપાકી અને સઘળું જાઠું બરબાદ થાય અને હમારીથી દૂર જઇને પડે.

પાઠ ૧૩.

આપણને ખોદાને જવાબ દેવો છે.

દુનિઆમાં જે સઘલી ચીજો છે તેનો કદી નાશ થનાર નથી. જે દરેક ચીજને આપણે નાશ થતી ધારીએ છીએ તે ખરેખર નાશ થતી નથી, પણ એક હાલતમાંથી બીજી

હાલતમાં બદલાયછે. ખાકી ચીજો બદલાઇને પાછી ખાક થાયછે, અને ખાકમાં મલી જવા પછી ફરીને તરેહવાર રૂપ લે છે. આપણા આત્માનો પણ નાશ થતો નથી. આપણું શરીર આપણાથી છૂટું પડવા પછી શરીરની હાલતમાંથી મીટ્ટીની હાલતમાં જાયછે, અને પછી બીજાં રૂપ લે છે. આપણો આત્મા શરીરથી છૂટો પડવા પછી બીજી હસ્તીમાં જાયછે, અને ત્યાં તેને શરીરની હાલતમાં કીધેલાં કરતુકોનો ખોદાને જવાબ દેવો પડેછે. આપણું શરીર થોડા વખતનું છે, આપણો આત્મા હમેશનો છે.

આપણે જાણીએ છીએ કે ખોદા સર્વશકિતવાન છે. તેનાથી ચઢતો અથવા તેની બરોબરનો કોઇ નથી. તે જે ચાહેછે તે કરી શકેછે. તેણે જેમ આપણને આ દુનિઆમાં શરીર આપીને પેદાકીધાંછે, તેમજ તે આપણને આ દુનિઆમાંથી શરીરને છૂટું પાડીને બોલાવી લેવાને પણ શકિતવાન છે. અને જ્યારે તે આપણને બોલાવી લેશે, અને આપણે બીજી હસ્તીમાં જઇશું, ત્યારે આપણાં સારાં અથવા નરસાં કરતુકો જે આપણે દરરોજ કરીએ છીએ અને તે જાણેછે, તે સઘલાં કરતુકોને માટે તે આપણને પૂછશે તેમાં શક નથી. કારણ કે, જોકે ખોદા પોતે 'મીનો' એટલે તમામ પેદાયશને અદીઠ છે, તોપણ તે પોતાની સર્વશકિતની ખુબીથી બધે ઠેકાણે હાજર છે. અને આપણે તેને જોતાં નથી તોપણ તે આપણને હમેશાં જુવેછે, અને આપણાં સઘલાં કામોની યાદ રાખેછે. વળી આપણાં આ દુનિઆમાંથી ગુજર કરવા પછી તે આપણને આપણાં કામોનો પૂરતો બદલો આપેછે. માટે જો આપણે આપણા અશો પેગમબરે શીખવેલાં ખોદાની ખુશીનાં કામ કરશું તોજ તે આપણને

હેરે પછીની જીંદગીમાં હમેશનું સુખ આપશે. અને નહીં તો આપણને આપણા કસુરને લીધે ઘણું દુઃખ સોસવું પડશે.

પાઠ ૧૪.

અશો જરથોશતની બુજોરગી—ભાગ ૧.

બીજી સઘળી વરણના પેગામબરોમાં આપણો પેગામબર પેહલો છે. કારણ કે તે સઘળાઓની હજારો વરસ અગાઉ આપણા પેગામબરે ભલો માજદીઅરની જરથોશતી ધર્મ દુનિઆમાં જાહેર કીધોછે. નેકીથી ચાલવાના અને બદીથી દૂર રહેવાના, તથા બદીનો તિરસ્કાર કરીને તેને તોડવાના કાયદાઓ, જેમાં આપણાં ધર્મનો અને સઘલી નીતિનો પુરો મર્મ સમાયલો છે, તે કાયદાઓ જેવા અકલ પસંદ રીતે અશો જરથોશતે સમજાવ્યાછે, તેવા બીજા થોડાજ ધર્મો સમજાવેછે. આપણા આત્માનું જે ગુજરાન થાયછે, એટલે તેને સુખ અને સલામતી મળી શકેછે, તે અશો જરથોશતના ફરમાન પ્રમાણે ચાલવાથીજ થાયછે. તે ફરમાનો વગર આપણો આત્મા હમેશ સુધી દરિદ્ર રહે એવું સિદ્ધ થઇ ચુકયુંછે. માટે અશો જરથોશત ખરેખર સઘળા સત્કર્મ લોકોના આત્માનો પ્રતિપાળ કરનાર છે. ઇનસાનની સૌથી પેહલી ફરજ ખોદાને ભજવાનીછે, તેમ તેની તેથી ઉતરતી ફરજ ખોદાના પેગામબર અશો જરથોશતનો આભાર માનવાની છે. ખોદાએ આપણને સૌને પેદા કીધાં છે. આપણાં સુખને માટે સઘલી ચીજો બનાવી છે. અને અશો જરથોશતની મારફતે, સઘળી ચીજોનો ઘટટો ઉપયોગ કરીને સુખ મેળવવાનો રૂડો માર્ગ આપણને બતાવ્યો

છે. ખોદા સર્વેથી ચઢતો છે. ખોદાની બુજોરગીથી ઉત- રતો અને સઘળી હયાતી વાળી પેદાયશમાં પેહેલો મરતબો ધરાવનાર અશો જરથોશત છે. અને અશો જરથોશતના મરતબાથી ઉતરતો આપણુને બંને જીંદગીમાં સુખથી રેહે- વાની શુભ કેળવણી આપનાર દસ્તુર એટલે અશો ધર્મગુરૂ છે.

પાઠ ૧૫.

અશો જરથોશતની બુજોરગી—ભાગ ૨.

ખોદાએ કુદરતની ચીજો માણસનાં સુખ અને સ- ગવડને માટે બનાવી છે ખરી, પણ તે ચીજોનો ઉપયોગ કરીને માણસ સારે માર્ગે ચાલે એવી નેમથીજ ખોદાએ તે- ઓને બનાવી છે. માણસ તેઓનો ઉપયોગ કરે અને આડી ચાલ ચાલે એવી ખોદાની ખુશી નથી. આગળા વખતમાં જયારે આપણી માજદીઅસ્ની જરથોશતી દીન નહીં હતી, ત્યારે કુદરતને કેટલાએક વખત સુધી અણ- ગમતું હતું. પણ જેવો અશો જરથોશત દીન લાવ્યો કે વરત સઘળી કુદરત મગન થઇ હતી, અને તેને હરખથી જાણે વાચા આવી હોય તેમ તે મુબારકબાદીનાં મધુર ગા- યન ગાતી સંભળાતી હતી. તે એમ બોલતી દેખાતી હતી કે, ધન છે અશો જરથોશતને, કે તેણે કુદરતને ભાવતું કરી આપ્યું. તેણે માણસને માજદીઅસ્ની દીનની બક્ષેશ કરીને સઘળી ચીજોનો ઘટતો ઉપયોગ કરવાનું શીખવ્યું. તેણે બદીને તોડીને દૂર કીધી, અને નેકીને માટે રસ્તો ખુલ્લો કીધો. તેણે દુનિઆને હસતે મોઢેની કરીને તેનું સંકટ કાપ્યું ઇત્યાદિ! ! એવી રીતે અશો જરથોશતના વખતમાં

તથા ત્યાર પછી ઘણી લાંબી મુદત સુધી આપણા નેક વડાવા અશો જરથોશતના ફરમાનને બરાબર અનુસરીને ચાલતા હતા તેથી કુદરત આબાદ તથા રળિઆમણી રહી હતી; અને તેના દેખાવ ઉપરથી જાણે તે ઉપર કહેવા પ્રમાણે મુબારકબાદીના પોકાર કરતી હોય એવી દેખાતી હતી; અને દુનિઆમાં સઘળે ઠેકાણે સુખ અને શાંતી પથરાયલી હતી. ત્યારે આપણને પણ આપણી બનતી કોશેશથી, અશો જરથોશતનાં ફરમાનોને લાંબા જમાનાનાં અંધારાંમાંથી રોશનીમાં લાવીને તે પ્રમાણે અમલ કરવો ઘટેછે, કે તેથી કુદરત પાછી આબાદ થાય, અને આપણી ઉપર હાલે જે વિપત્તી ગુજરે છે તે દૂર થાય.

---

(૪) 'અહુરમજદ ખોદાએ' નો સાર.

તમામ પેદાયશનો મહાબલવાન બનાવનાર અને હમેશ હયાત રહેનારો માલેક ખોદા, સઘળી બદી તથા નાપાકીનું મૂળ જેને આપણે 'એહરેમન' એવાં નામથી ઓળખીએ છીએ, તેને અશક્ત કરીને દૂર અને પાછો રાખનાર છે. એહરેમન તથા તેની તરફદારી કરનારાં પાપી નર નારીઓ, તથા સઘળી બુરી ચીજો અને બુરા ખવાસો મારેલાં તુટેલાં થાઓ! ખરા માર્ગથી ઉલટા ચાલનારાઓ, દેખતા આંધળાઓ, સાંભળતા બેહેરાઓ, જુલમગારો, પાપીઓ, અશોઇની આડે આવનારા આશમોગો, દરવંદો અને દુશમનો મારેલા તુટેલા થાઓ! બુરા હાકેમો અશક્ત થાઓ! દુશમનો નબળા થાઓ!

ઓ અહુરમજદ ખોદા ! મારા તમામ ગુનાહનો હું પસ્તાવો કરૂં છું, અને તારી પાસે માફી ચાહું છું. હરેક જાતના બુરા વિચાર, બુરી વાણી અને બુરાં કામ-જે મેં આ દુનિઆમાં વિચાર્યાં હોય, હું બોલ્યો હોઉં અને મેં કીધાં હોય, અને તેથી મને ગુનાહ લાગુ પડ્યો હોય, અને જે ગુનાહ મને સમજમાં આવ્યા પછી લાગુ પડતો આવ્યો હોય, તે સઘળા ગુનાહને માટે મારાં ખરાં દિલથી દલગીર થઇને હું પશ્ચાતાપ કરૂં છું; અને મારાં તન તથા મનની બનતી કોશેશથી ફરીને તેવાં કાંમ કદી નહીં કરવાની કબુલાત આપું છું; વાસ્તે, ઓ ખોદા ! મારા સઘળા ગુનાહ માફ કર.

પાઠ ૧૬.

ગુનાહના પસ્તાવા વિષે.

હમેશાં સાચની ફતેહ હોયછે. ખોદા સાચો છે, અને તેની સામે કાંઇ પણ જૂઠું અથવા બુરાઇ ટકી શકતી નથી. તે સઘળી બદીને તોડે છે, અને પાપીને શિક્ષા કરેછે. માણસ ભૂલને લાયક હોય છે. ઘણી વખત ગ્નાની માણસથી ગફલતથી ભૂલ કરી શકે છે. તેનાં મનમાં બુરા વિચાર આવી જાયછે. તેનાં મોંથી વાંકું બોલાય છે. અને તેના હાથથી આડાં કામ થઇ જાયછે. પણ તે વેળાએ તેની તેને કાંઇ ખબર રહેતી નથી. માટે જયારે વારેઘડીએ એ પ્રમાણે ગફલતથી ગુનાહ થઇ શકે છે, ત્યારે દર વખતે તેવા ગુનાહને

વાસ્તે પસ્તાવો કરવાની અને ખરાં જીગરથી દલગીર થવા-ની માણસની ફરજ નકી થાય છે. વળી કેટલાએક ગુનાહ આપણાં અજ્ઞાનપણાંથી થાય છે. જ્ઞાન વગર રહેવું એ આપણા ધર્મથી ઉલટું છે ખરૂં, પણ સઘળું જ્ઞાન કાંઈ એકદમ મળી શકતું નથી. માટે આપણે પૂરતું જ્ઞાન મેળ-વીએ તેની અગાઉ આપણાથી ગુનાહ થાય, અને જ્ઞાન મળવા પછી તે વિષે આપણે જાણીએ કે તરત પસ્તાવો કરવો ઘટે છે; અને જો તે પ્રમાણે, પસ્તાવો કરવા પછી આ-પણે તેવો ગુનાહ ફરીથી કદી નહી કરીએ તોજ ખોદા આ-પણને માફ કરેછે. જો કોઇ માણસ એક વખત ગુનાહનો પસ્તાવો કરીને ફરીથી તેવોજ ગુનાહ કરેછે તો ખોદા તેને ભારે શિક્ષા કરેછે; કારણ કે જે કોઇ એમ કરેછે તે ખોદાને ઠગવાની પાપી યુક્તિ કરેછે, અને તેથી ખોદા ઘણો કોપેછે.

---

(૫) 'ક્ષ્નઑઅ' નો અર્થ.

અહુરમજદની ખુશી અને એહરેમનનો તિરસ્કાર એ સાચા જરથોશતીઓની સર્વેથી મોટી અને પેહલી ઇચ્છા છે.

---

(૬) 'મજ્દયસ્નો અહ્મિ' નો અર્થ.

પહોંચ મારી મદદે ઓ અહુરમજદ! હું ખોદા-પરસ્ત છું. અશો જરથોશતે શીખવેલા ખોદાપરસ્તી ધર્મ ઉપર ઇમાન લાવવાનું અને તે ધર્મનો જાહેરમાં

એકરાર કરવાનું હું પસંદ રાખુંછું. નેક વિચાર, નેક વાણી અને નેક કરણી રાખવાનું હું ઇમાન ધરાઉં. ભલી માજદીઅસ્‌ની દીન ઉપર હું પરતો વિશ્વાસ મૂકુંછું; કારણ કે એ દીન સઘળો ઝગડો મટાડનારી, વિરૂદ્ધ તકરાર કરવાને મજબૂત દલીલના હથિઆરથી તોડનારી, અહુરમજદની સાથે સંબંધ કરાવનારી, સ્વતંત્રપણું શીખવનારી અને અશોઇથી ભરપૂર છે. એ દીન હાલમાં જે બીજી દીનો છે, અને હવે પછી થશે, તે સઘલીઓ કરતાં ઘણી મહાભારત, ઘણી નેક, અને ઘણી ચઢતી છે. અને એનું નામ અહુરમજદી જરથોશતી દીન છે. સઘળું સુખ અહુરમજદ આપેછે એમ હું ખાતરીથી જાણુંછું. જે પ્રમાણે હું માજદીઅસ્‌ની દીનનો એકરાર કરૂંછું તે પ્રમાણે સઘળાં સજ્જનો કરજો !

---

(૧૨) 'રજીશતયાઉ' નો સાર.

જે ભલી જરથોશતી દીનમાં દાખલ થવાની હું ઉમેદવારી ધરાઉં છું તે એકલા એક ખોદની પરસ્તેશ કરવાનું શીખવેછે. એ દીન સાચી અને અક્કલ સાથે તાલુકો રાખનારીછે. એ દીનમાં કાંઇ પણ ખામી નથી, કારણ કે ખુદ ખોદાએ પોતે, માણસ જાતનાં કલ્યાણને ખાતર, એ દીન અશો જરથોશતની મારફતે મોકલાવીછે.

માટે હું મારાં સદાનાં ભલાંને કીજે મારાં ખરાં દિલથી એ દીન પ્રમાણે ચાલવાનો જાહેરમાં એકરાર કરૂંછું.

પાઠ ૧૭.

નવજોત.

'નવજોત' નો અર્થ નવો જોતી એટલે જરથોશતી ધર્મમાં દાખલ થઇને તે ધર્મનાં ક્રિયાકાનુનમાં નવો ભાગ લેનાર થાયછે. આપણી ખોદા તરફની અને ઇનસાન તરફની ફરજો અદા કરવાનું જરથોશતી માજદીઅસ્ની દીનનાં મૂળતત્વોનું જ્ઞાન મેળવીને, તે દીનમાં દાખલ થવાની પેહેલી પરીક્ષામાં જયારે આપણે પસાર થઇએ છીએ, ત્યારે જે મરતબો અથવા ખેતાબ આપણને મળેછે તેને નવજોત કહેછે. એ ખેતાબની સાથે એક સરપાવ આપવામાં આવેછે, તેમાં એક પહેરણ અને એક કમ્મરબંદ હોયછે. પહેરણને આપણે 'સુદરેહ' કહીએ છીએ, અને કમ્મરબંદને 'કુસ્તી' કહીએ છીએ. સુદરેહનો અર્થ ફાયદા ભરેલો માર્ગ કરવામાં આવેછે. અને આપણને સુદરેહ પહેરાવેછે તે આપણને જરથોશતી ધર્મના ફાયદા ભરેલા માર્ગની ઇધાણી આપવામાં આવેછે, કે જે ઇધાણીને લીધે આપણને લોકો જરથોશતી તરીકે પીછાણેછે. સુદરેહ સફેદ હોવો જોઇએ. અને સઘળાં કપડાંમાં રૂનું કાપડ વધારે સફેદી પકડી શકેછે, માટે સુદરેહ રૂનાં કપડાંનો બનાવેછે.

પાઠ ૧૮.

સુદરેહ.

આપણો ધર્મ જેમ આપણાં દિલને ચોખ્ખું રાખવાને ફરમાવેછે, તેમ આપણે આપણા દિલને કાંઇપણ પાપના ડાઘ વગરનું રાખીએ છીએ તેની ગવાહીને માટે આપણે શરીર ઉપર સફેદ સુદરેહ પહેરીએ છીએ. વળી રૂનાં સફેદ કપડાં-નોજ આપણે સુદરેહ પહેરીએ છીએ તેની બીજી મતલબ એ કે, જેમ સફેદ કપડાં ઉપર લગારે ડાઘ પડીઓ હોયછે તે જણાઇ આવેછે, તેમ આપણો સફેદ સુદરેહ બતાવી આપેછે કે આપણું દિલ એવું સાફ અને ચોખ્ખું છે કે તેની ઉપર પાપનો જરાએ ડાઘ પડતાં વાર આપણને તે માલમ પડી આવેછે; અને કપડાંની ઉપર પડેલા ડાઘની માફક આપણે તેને ધોઇ કાઢીએ છીએ. બીજું એ કે રૂનાં કપડાં ઊન અથવા રેસમનાં કપડાં કરતાં મેલ થોડો પકડી શકેછે અને તે સાથે સૌને તે મેળવવાને સેહેલ પડેછે.

સુદરેહ ઉપર 'ગીરેહબાન' હોયછે. ગીરેહબાનનો અર્થ ઇમાન અથવા વિશ્વાસ થાયછે. અને તે એવું બતાવે છે કે આપણે જે જરથોશતી ધર્મ અખત્યાર કીધોછે તે તેની ખુબીઓ સમજીને પછી પૂરતાં ઇમાનથી અખત્યાર કીધોછે.

પાઠ ૧૯.

કુશ્તી.

નવજોતના સરપાવમાં સુદરેહની સાથે બીજી જે ચીજ આપવામાં આવેછે તેને કુશ્તી કહેછે. કુશ્તીનો અર્થ

કમ્મરબંદ અથવા હદમાં રાખનારો પટો થાયછે. કુશ્તી કમ્મર ઉપર બાંધવાથી આપણે એવું બતાવીએ છીએ કે આપણા ધર્મનાં ફરમાન પ્રમાણે ખંટીપણે ચાલવાને આપણે કમ્મર બાંધીછે; અને એ કમ્મરનો પટો આપણને સચાઇની હદમાંથી બહાર જતાં અટકાવેછે. કુશ્તી મેંઢાંનાં ઊનના બોંતેર તારની વણીને બનાવેછે, તેનું કારણ એ કે જેમ મેંઢું નિર્દોષ છે અને કોઇને દુઃખ દેતું નથી, તેમ દરેક જરથોશતીએ પણ નિર્દોષ રેહેવું જોઇએ. અને આપણી સર્વેથી મોતેબર બંદગી જે ઇજશને તેનાં બોંતેર પ્રકરણો છે તે સઘળાં પ્રકરણોનાં દરેક ફરમાનને આપણને ખરાં દિલથી માનવું જોઇએ. કુશ્તીની છ લરી હોયછે તે વિષે એવું સમજાવવામાં આવેછે કે પૃથ્વી સૂરજની આસપાસ ફરવાથી જે છ 'ગાહમબાર' એટલે મોસમ થાયછે, તે છ મોસમવાળી આ દુનિઆમાં આપણે વસીએ છીએ. કમ્મર ઉપર કુશ્તીના ત્રણ આંટા વિટાળીએ છીએ તેનો ખુલાસો એ કે આપણ જરથોશતીઓ 'હુમત,' 'હૂખ્ત' અને 'હ્વૈર્શ્ત'ની હદમાં રહીએ છીએ, અને તેથી ઉલટા જતા નથી.

કુશ્તીને જે ચાર ગાંઠ વાળવામાં આવેછે તે દરેક ગાંઠ વાળતાં આપણાં મનમાં આપણે ચાર જૂદા જૂદા વિચાર કરીએ છીએ. પેહેલો ગાંઠ વાળતાં આપણે દરેક જરથોશતી એવું વમાસીએ છીએ કે ખોદા એક છે, તેની બરાબરીનો બીજો કોઇ નથી, અને તેનેજ આપણે માનીએ છીએ. બીજો ગાંઠ વાળતાં એમ વમાસીએ છીએ કે આપણી માજદીઅસ્ની દીન સાચી છે. ત્રીજો ગાંઠ વાળતાં એમ વમાસીએ છીએ કે આપણો પેગામબર અશો જરથોશત સાચો છે. અને ચોઠો ગાંઠ વાળતાં એવી કબુલાત આપીએ છીએ કે

હમારીથી બને તેમ નેકીનાં કામ કરીએ, અને બદીના કામથી દૂર રહીએ.

પાઠ ૨૦.

કુશ્તી બાંધવાની ક્રિયા.

દરેક જરથોશતીની ફરજ છે કે કોઇ પણ નજીસ જગામાં હાજતને સારૂં જઇ આવવા પછી, કોઇ પણ પાપી અથવા દરવંદ અથવા બીમારને અડકવા પછી, કોઇ પણ નસાની એટલે મુરદાર ચીજને પોતાની નજદીક જોવા પછી, તથા ઉંઘમાંથી જાગવા પછી ઘટતી રીતે 'પાદીઆબ' કરીને કુશ્તી કરવી. પાદીઆબ શબ્દનો અર્થ પાણીએ કરીને ચોખ્ખું કરવું થાયછે. શરીરના ખુલ્લા ભાગ જેવા કે હાથ, મોઢું અને પગ એઓને સારી પેઠે પાણીએ ધોઇને સાફ કરવાનાં કામને પાદીઆબ કહેછે. પાદીઆબ કરવાથી આપણાં શરીરની ચોખ્ખાઇને જે નુકસાન થયું હોયછે તે મટી શકેછે, વળી ખોદાની બંદગી કરતી વખતે પૂરતી પાકી રાખવી જોઇએ, માટે દરેક બંદગી કરતી વખતેબી પાદીઆબ કુશ્તી કરવાની ફરજ છે.

પેહેલાં 'ક્ષનઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ અષેમ્ ઘોહૂ. ૧' પઢીને પછી મોં બીડીને પાદીઆબ કરવા જોઇએ; કેમ જે નહીં તો તે મોઢું ધોએલું મેલું પાણી મોંઢામાં જાય અને આપણને અસુખ થાય. ત્યાર પછી મોઢું નૂછીને 'કેમ્ના મજ્દા' પઢી જવી. 'કેમ્ના મજ્દા' આખી પઢી રહીને કુશ્તી છોડવી. પછી 'અહુરમજ્દ ખોદાએ' પઢતાં કુશ્તી બેવડી કરીને ડાબા હાથના અંગુઠામાં ભેરવી જમણે હાથે પકડી

રાખવી, અને 'ક્ષનઑઅ' પઢતાં કમ્મર ઉપર વિટાળવી. પેહેલી 'યથા અહૂ વઈર્યો'માં 'શ્કયઑથનનાંમ્' પઢતાં એક આગળો ગાંઠ વાળવો. બીજી 'યથા અહૂ વઈર્યો'માં 'શ્કયઑથનનામ્' પઢતાં બીજો આગળો ગાંઠ વાળવો. 'અષેમ' પઢતાં એક પાછલો ગાંઠ વાળવો; અને 'ઉશતા અહ્માઇ' પઢતાં બીજો પાછલો ગાંઠ વાળવો. એ પ્રમાણે ચાર ગાંઠ વાળવા, અને આગળા પાઠમાં દરેક ગાંઠ વાળતાં જે વમાસવાનું શીખવ્યું છે તે વમાસવું. પછી સર નમાવીને 'જસ મે' પઢી જવી.

જો દિવસનો વખ્ત હોય તો સૂરજની તરફ અને રાતનો વખ્ત હોય તો દીવાની તરફ મોહું કરીને કુસ્તી કરવી જોઇએ. કારણ કે આપણે જે કાંઇ ભણીએ છીએ તેમાં આપણે એકલા એક ખોદાનીજ સ્તુતિ કરીએ છીએ, પણ ખોદા પોતે અંદીઠ છે તેથી તેના ગુણો રૂબરૂ જોઇ લેવાને આપણે શકિતવાન નથી. તેના ગુણો કેવા ઉત્તમ છે તે તેણે પેદા કીધેલી ચીજોમાં તેણે જે કારીગરી વાપરી છે તે ઉપરથી આપણે જાણીએ છીએ. અને તેની ઉત્તમમાં ઉત્તમ કારીગરી સૂરજ, ચંદ્ર, આતશ અને પાણીમાં માલમ પડેછે. માટે બંદગી કરતી વખતે તેના ગુણોનો વિચાર આપણા મનમાં લાવવા સારૂં આપણે ઉપલી કોઇ પણ વસ્તુની સન્મુખ ઉભા રહીએ છીએ. તેઓની સન્મુખ ઉભા રહીને આપણે જે બંદગી કરીએ છીએ તે કાંઇ તેઓની નહીં પણ જેણે તેઓના જેવી ઉત્તમ ખુબી વાળી વસ્તુઓ બનાવીછે તે ધણીની કારીગરીની સ્તુતિ કરીએ છીએ.

૫૪

સવાલ.

'અશૅમ્ વોહૂ'નો સાર કહો. અશોઇ એટલે શું? ચોખ્ખાઇ કેટલી જાતની છે? અશો કોણને કહીએ? અશોઇને દોલત કાંય કહીછે? અશોઇની દોલત કેવી છે? માણસને અશોઇથી શું ફાયદોછે? અશોઇનો સૂમ કોણ છે? અશોઇની દોલતમાં અને દુનિઆઇ દોલતમાં શો ફેર છે? શરીરની ચોખ્ખાઇ એટલે શું? શરીરને ચોખ્ખું રાખવાને શું કરવું જોઇએ? એકલું શરીર ચોખ્ખું હોય તો ખરૂં સુખ મળી શકે કે નહીં? કાંય નહીં? દાખલો આપો. અશોઇનો આધાર કયાં ત્રણ મૂળ વચન ઉપર છે? તેઓનો અર્થ શું? મન ચોખ્ખું રાખવાને શું કરવું જોઇયે?

'યથા અહૂ વઈર્યો' નો સાર કહો. તમો જે બાંક ઉપર બેઠાં છો તે શાનો બન્યો છે? લાકડું કયાંથી આવ્યું? ઝાડ કેમ બન્યું? બીનો ઉધરભાવ શાથી થયો? તે કાયદા કોણે રચ્યા છે? સઘલી જગતનો બનાવનાર કોણ? ખોદાએ શું શું બનાવ્યું છે? આપણને ખોદાની ખુશી પ્રમાણે શા માટે ચાલવું જોઇએ? ખોદાની ખુશી શું છે તે કયાંથી જણાય? માજદીઅસ્ની દીન એટલે શું? આપણી દીનનું નામ શું? તેનો અર્થ શું? માજદીઅસ્ની દીન ખોદાએ નહીં મોકલી હતે તો આપણી હાલત શી થતે? ખોદા આપણા ઉપર કયારે કોપેછે? માણસને માજદીઅસ્ની દીન પાળવાની ફરજ કાંયછે? પેગામબર એટલે શું? અશો જરથોશત કયાં જન્મયો હતો? તેના બાપનું નામ શું? તે કોણના ખાનદાનનો હતો? તે પેગામબરી દરજજો કેમ

પામ્યો? બેહમન એટલે શું? સરોષ એટલે શું? અશો જરથોશતે ખોદાને કેમ જોયો? જરથોશતી દીન સાચી છે તે કેમ જાણ્યું? કોણની પાદશાહીમાં જરથોશતી દીન ચાલુ થઇ? ખોદાની મહા શક્તિ વિષે અશો જરથોશતનો શું બોધ છે?

'કેમ્ના મઝ્દા'નો સાર કહો. આપણને ખોદાને જવાબ દેવો છે તે કેમ જાણ્યું? અશો જરથોશતની બુઝોરગીનું બયાંન કરો. સઘલી પેદાયશનો માલેક કોણ! કાંય? સઘળી પેદા થએલી પેદાયશમાં બુઝોરગ કોણ? કાંય? અશો જરથોશતની બુઝોરગીથી ઉતરતો કોણ? કાંય?

'અહુર મઝ્દ ખોદાએ' નો સાર કહો. દર વખતે ગુનાહનો પસ્તાવો કરવાનો સબબ શું?

'ક્ષનઓંઝ' નો અર્થ કહો. 'મઝ્દયસ્નો અહ્મિ' નો અર્થ કહો. 'રઝીશતયાઠ'નો સાર જણાવો.

નવજોત એટલે શું? નવજોતની વખતે શું સરપાવ આપવામાં આવેછે? સુદરેહ એટલે શું? સુદરેહ શાનો જોઇએ? કાંય? ગીરેહબાન એટલે શું? કુશ્તી એટલે શું? કુસ્તી શાની જોઇએ? કાંય? બોંતેર તાર શું બતાવે છે? છ લરી શું બતાવેછે? ત્રણ આંટા શું બતાવેછે? ચાર ગાંઠ વાળતાં શું વમાસવું જોઇએ? પાદીઆબ એટલે શું? પાદીઆબ કયારે કરવા જોઇએ? પાદીઆબ કરતી વખતે મોઢું બીડવાનું કારણ શું? કુશ્તી બાંધવાની ક્રિયાનો ખુલાસો કરો. કુશ્તી શાની તરફ કરવી? રોશની તરફ કુશ્તી કરવાની શું જરૂર?

જરથોશતી ધર્મ બોધ.

પાઠમાળા.

પેહેલી ચોપડી.

વધારો (Appendix.)

(પેગામબર અશો જરથોશતનાં સંબંધમાં બનેલા ચમતકાર વિષે જૂનાં લખાણો ઉપરથી મળતો એહેવાલ.)

અશો જરથોશત ઉપર ખોદાનો ખાસ મેહેરબાની હતી તે વિષે.

(૧)

અશો જરથોશત આ દુનિઆમાં જન્મ પામનાર છે એવી આગાહી તેની સેંકડો વરસ અગાઉ થઇ ગએલા ઘણાખરા સઘળા પરહેજગાર લોકોને, તથા જમશેદ, ફરેદુન, મીનોચેહેર, કેખુસરો, વગેરે ભલા ઇરાણી પાદશાહોને, ખોદાની તરફથી થઇ હતી; એટલુંજ નહીં, પણ સઘળા નજૂમીઓને બી સેતારાઓના વરતાળાથી, તેનો જન્મ થશે એવી ખબર આગલથી મળી હતી, એવું લખાણ આપણા ધર્મની બાબદમાં લખાયલી ઘણીએક જૂની ચોપડીઓમાં આપણે

વાંચીએ છીએ. અને 'યથા અહૂ વઈર્યો'માંથી તથા બીજાં કેટલાંએક પાક અવસ્તાનાં લખાણમાંથી પણ એવો સાર નીકળે છે કે દાદાર અહુરમજદે સઘળી પેદાયશ બનાવવા પેહેલાં, અશો જરથોશતને મોટો પેગામબર કરીને આ દુનિઆમાં મોકલવાનો ઠગાવ કીધો હતો.

અશો જરથોશત આપણા નામંકિત અને પરહેજગાર ઇરાણી શેહેનશાહ મુબારક ફરેદુનની ઓલાદનો હતો. તેનો બાપ 'પેતેરસ્પ'નો બેટો 'પોરોશસ્પ' હતો. તેની માનું નામ 'દોગદો' હતું. દોગદો વિષે કહેછે કે અશો જરથોશતની વખતે તેને હમેલ રહેવા પછી કેટલેક મહિને તેણે એક ખાબ જોયો કે, આસમાન ઉપર સીહા વાદળ ઘેરાઇ આવીને, ધોળે દિવસે દુનિઆમાં અંધારૂં ઘોર થઇ ગયું, અને તે વાદળાંમાંથી બેશુમાર મુજી જાનવરો વરસ્યાં. એ સઘળાં જાનવર તેનાં ઘરમાં ભરાઇ ગયાં અને એક પરંદું તો તેનું પેટ ચીરી અંદરનું બચ્ચું લઇને નાસી જતું હતું તેવામાં તેણે તે વાદળાંમાંથી એક રોશન પહાડ સરખો નીચે આવતો દીઠો, અને જુવેછે તો તેમાંથી એક સોહામણો બહાદુર જવાંન નિકળ્યો. એ જવાંને સઘળું વાંદળ ખસેડી નાખ્યું, અને પેલાં નાપાક મુજી જાનવરની ચુંગાળમાંથી પેલું બચ્ચું છોડાવીને આક્ષું દોગદોના પેટમાં મૂકયું અને કહયું કે એ છોકરો ખોદાનો પેગામબર થશે. તે જવાંનના એક હાથમાં એક આકાશી કેતાબ અને બીજા હાથમાં એક લાકડી હતી. તેણે પોતાના હાથમાંની ચોપડી પેલાં જાનવરો તરફ ફેંકી તેથી તેઓ તરત ગુમ થઇ ગયાં, પણ એક વાઘ, એક વરૂ અને એક સિંહો એ ત્રણ તે ઘરમાંથી નાઠાં નહીં. એ ત્રણ જાનવરોએ ઘરમાં ઘણા ભય ભરેલા પોકાર કીધા તેથી દોગદો જાગી ઉઠી, અને તે ખાબથી તે ઘણી ગભરાઇ હતી

તેથી તેજ વખતે આંફળી ફાંફલી પોતાની પડોશમાં એક ન-જૂમી રહેતો હતો તેને ત્યાં જઇને તેને સઘળો એહેવાલ કહી સંભળાવ્યો, અને તે ખાબની તાસીર પૂછી.

---

(૨)

તે નજૂમી ઘણો ભલો માણસ હતો, તેણે પેહેલાં દોગદોને દિલાશો દઇને ઠંડી પાડી, અને પછી ત્રણ દહાડાની મુદત સુધી, તે અજબ જેવા ખાબનો ખુલાસો મેળવવાને માટે, નજૂમની તથા આગળા વિદ્વાનોની અગમ બુદ્ધિની કેતાબો તપાસીને તેણે ઘણા આનંદ સાથે દોગદોને જવાબ આપ્યો કે,—ઓ કુળવાન બાઈ, ધન છે તને! જે પેગાબર અશો જરથોશત વિષે આપણા પરહેજગાર વડાવા લખી ગયાછે, તે નેક નામી ભરેલા પુત્રનો જન્મ, ખોદાના હુકમથી, તારે પેટે થશે; અને આજે તને હમેલ રહેવાને પાંચ મહિના અને તેવિશ દહાડા થયાછે, માટે બંને હાથ જોડીને તું ખોદાનો ઉપકાર માન. એવું કહીને પછી તેણે દોગદોની આગળ પેલા ભેદ ભરેલા ખાબનો ખુલાસો કીધો. તે બોલ્યો કે જેવું સીહા વાદળ આકાશ ઉપર થએલું તેં જોયું હતું તેવું બલાનું વાદળ, અશો જરથોશત જન્મવા પછી, તારી ઉપર આવી પડશે; અને એક વરૂ એક માતાના પેટમાંથી બચ્ચું ચોરી કાઢીને તેને વખાણે તેથા જેવી તે બચ્ચાંની માને વેદના થાય તેવી વેદના તને થશે. કારણ કે ઘણાંએક બુરી રાહ ઉપર ચાલનારાં માણસો તારા પુત્ર ઉપર વેરભાવ રાખશે, અને ફાડી ખાનારાં જાનવરની માફક તારા પુત્રનાં લોહીનાં તરસાં થશે, પણ તે સઘળાંઓને તારો

નામદાર પુત્ર ખોદાની ખાસ મેહરબાનીથી અને પોતાનાં શ્રેષ્ઠ મનબળથી હરાવશે, અને તે સઘળાંઓ દફે થશે; પણ તેના ત્રણ દુશમનો હારશે નહીં. તેઓ તારા પુત્ર ઉપર હમેશ લગી વેર રાખશે. તેઓમાંનો એક તારાં પોતાનાં શેહેરનો 'દોરાંસરૂન' નામનો હાકેમ તેનો કટ્ટો શત્રુ થશે. તે નાપાક તારા પુત્રની બચ્ચગીના વખતમાં તેની ઉપર તરેહવાર જફા પાડીને તેને મારી નાંખવાની કોશેશ કરશે તેથી તને તેને લઇને નાસી જવું પડશે. પછી તું ઇરાણના શેહેનશાહ 'ગુસ્તાસ્પ'ના આશરા હેઠળ જશે, અને તે નેક શેહેનશાહ તારા પુત્ર ઉપર મેહેરબાની રાખશે તેથી તેના એક દરબારીને અદેખાઇ લાગશે, અને તે તારા પુત્રનો જાન લેવાની કોશેશ કરશે, પણ તે ફાવશે નહીં. પછી સેવટે જયારે તારો પુત્ર ઉમરે પહોંચશે અને તેના દિવસ પૂરા થશે, ત્યારે એક નાપાક 'બરાતરૂત' નામના શેતાંની ખસલતના માણસથી તે માર્યો જશે, અને તે બદકાર ઉપર હમેશની લેઆંનત રહી જશે.

એ ખુલાસો સાંભલી ને દોગદો મગ્ન થતી ઘર ગઇ, અને તે વધામણી પોતાના ખાવંદને કહી, અને તે બંને જણે ખોદાની હજૂરમાં માથું ખાકમાં મૂકીને તેનો પાડ માન્યો.

---

(૩)

અશો જરથોશતના જન્મનું વર્ણન કરતાં એક પ્રખ્યાત યુનાની ગ્રંથ કર્તા એવું લખી ગયલો દેખાય છે કે "પેદા થતી વેળાએ જે આદમી હસીઓ હતો તે એક માત્ર જરથોશતજ હતો, અને તેનું ભેજું એટલું તો જોશથી

ધગધગ થતું હતું કે તેનાં માથાં ઉપર જો હાથ મેલીએ તો તે તદનજ ઉડી જતો હતો, જે ઉપરથી આગળ જતાં તે ઘણો બુદ્ધિવાન પુરૂષ નીકળશે એવી આગાહી માલમ પડતી હતી." અને બીજી એવી પણ ગવાહી વાંચવામાં આવે છે કે તે જનમ્યો તે વેળાએ તેના પ્રતાપથી તેના ઘરની આસપાસની હવા અજબ જેવી રીતે રોશન થઇ ગઇ હતી, અને તે રોશની ઘણેક દૂરથી લોકોને દેખાતી હતી. હવે તે શેહેરના હાકેમ 'દોરાંસરૂન'ને જેવી ખબર થઇ કે અશો જરથોશત જન્મ પામ્યો છે, અને તે સઘળી દેવ પરસ્તીનો નાશ કરશે, તેવોજ તે કરપીણ હાથમાં એક તલવાર લઇને તે પ્રતાપી બચ્ચાંને ઠાર કરવાના મનસુબાથી તેને ઘર ગયો, પણ ત્યાં જતાં વારજ તેનો હાથ તેની તલવાર સાથે અકડી ગયો, તેથી તે નામુરાદ થઇને પાછો વળ્યો. પછી તેણે પોતાનાં માણસોને હુકમ કીધો કે જાઓ, લાકડાં અને ગંધકનો એક મોટો ઢગ બનાવી, તેમાં તેલ રેડીને સળગાવી દો, અને તે આગમાં પેલાં બચ્ચાંને કોઇ ન જાણે તેવી રીતે લાવીને નાંખો. પણ જ્યાં ખોદાની મેહેરબાની ઉતરે છે ત્યાં દુશમન અશકત થાય છે. માટે જો કે પેલી નાશકારક આગમાં તે બદકારોએ તેને લાવીને નાંખ્યો તોપણ તેના શરીરના એક વાળને પણ લગારે નુકસાન પોહોંચ્યું નહીં; કારણ કે જેવો તેને તે આગમાં નાંખ્યો તેવીજ પેલી આગ ઓલાઇ ગઇ, અને તેની રાખમાં તે કરારથી ઉંઘી ગયો. પછી તેની મા ખોળ કરતી કરતી ત્યાં આવી પોહોંચી અને પોતાનાં બાળકને સલામત જોઇને દિલમાં ખોદાનો આભાર માનીને તેને પોતાને ઘર લઇ ગઇ.

જ્યારે પેલા બદકારોએ જોયું કે તેઓ પોતાની શેતાંની વર્ત્તણૂકમાં ફાવ્યા નહીં ત્યારે તેઓએ એવો ઠરાવ

કીધો કે જયાંથી ગાય ઢોરનું ગોવાળું જતું આવતું હોય એવી એક સાંકડી ગલીમાં તેને નાંખવો, કે ત્યાં ગાયોના પગ તલે કચડાઇને તે મરી જાય. તે બુરી નિષ્ટામાં પણ તેઓ નામુરાદ થયા. શેવટે તેઓએ એક બીઆબાંન જંગલમાં એક વરૂનાં કોતરમાંથી તેનું બચ્ચું કાઢીને મારી નાંખ્યું, અને તે મારી નાંખેલાં બચ્ચાંની આગળ અશો જરથોશતને નાંખીને ચાલ પકડયા, એવું ધારીને કે જેવારે વરૂની માદા આવશે ત્યારે તે પોતાનાં બચ્ચાંને મારી નાખેલું જોશે તેથી ઘણી ચીરડાઇને તેને ફાડી ખાશે. પણ તે ખોદાઇ રાહથી આંધળા મૂરખોને એમ નહીં સૂઝયું કે ખોદાના ચાહવાની વિરૂદ્ધ તેઓથી કાંઇ બની શકનાર નથી; કારણકે જયારે વરૂની માદાએ આવીને પોતાનાં બચ્ચાંને મારી નાખેલું દીઠું ત્યારે તે ઘણી ગુસ્સે થઇ અશો જરથોશતને ખાઇ જવા દોડી ખરી, પણ જેવી તે ખાવા જતી હતી કે તરત તેનું મોહુંજ સંધાઇ ગયું.

---

(૪)

હવે જયારે અશો જરથોશત પંદર વરસનો થયો ત્યારે તે આ દુનિઆની સઘળી લાલચ તજી દઇને એલમ હાંસેલ કરવા મંડયો, અને એ પ્રમાણે વિદ્યાભ્યાસ કરવાનું પોતાની તીસ વરસની ઉમર સુધી ચાલુ રાખ્યું. પછી તે એકાંતવાસમાં ગયો, અને ત્યાં ખોદાઈ એલમ શીખી, બેહમનને મળીને ખોદાની તરફથી મળવેલા ધર્મને દુનિઆમાં પ્રસારવાને ઇરાણ તરફ ચાલ્યો. રસ્તામાં એક નદી આવી, પણ મછવો હતો નહીં તેથી તેણે ખોદાની બંદગી કીધી, જે ઉપરથી પાણી તરત ખસી ગયાં અને તેને રસ્તો મળ્યો. પછી તે શેહેનશાહ ગુશતાસ્પની દરબારમાં આવ્યો, અને તેને જણાવ્યું કે, હું

ખોદાનો પેગામબર છું, માટે મારી દીન શીખી સમજીને તું કબૂલ રાખ, કે તેથી તને બંને જેહાનની નામદારી અને સુખ હાંમેસ થશે. શેહેનશાહ ગુશ્તાસ્પ જોકે યજદાંપરસ્ત હતો તોપણ તેણે અશો જરથોશતનું બોલેલું એકદમ માન્ય કરી દેવામાં પેહેલાં લગાર આંચકો ખાધો, તેથી અશો જરથોશતે પોતાની પેગામબરીનો હક સાબેત કરવાને માટે, તે શેહેનશાહની દરબારમાં ઘણાએક કાબેલોની નજદીક, ખોદાઈ પ્રતાપથી અને પોતાની પરહેજગારી તથા એલમનાં બળથી, કેટલાએક ચમતકાર કરી બતાવ્યા. કહેછેકે, તે પોતાના હાથમાં 'આદરબુરજીન' નામનો આતશ લાવ્યો હતો તે હમેશાં વગર કાઠીએ બળતો હતો, અને તેને હાથ લગાડવાથી કોઈને નુકસાન થતું નહીં હતું, તે આતશ તેણે સઘળા દરબારીઓને બતાવ્યો. તેણે ભઠ્ઠીમાં કાસું ગળાવીને ગરમ ગરમ પોતાની છાતીપર રેડાવ્યું, પણ તેથી તેનાં શરીરને કાંઈ દુઃખ થયું નહીં. એવી રીતના ઘણાએક ચમતકારો તેણે વિદ્વાનોની આગળ કરી બતાવ્યા તેથી તથા તે સઘળા વિદ્વાનોને તેણે તકરારમાં હરાવ્યા તેથી શેહેનશાહ ગુશ્તાસ્પનું મન તેની દીન શીખવા તથા સમજવા તરફ દોડયું, અને તેણે અશો જરથોશતને પોતાના મેહેલના એક ભાગમાં સુખ અને આરામ સાથે રાખવાને ફરમાવ્યું. શેહેનશાહની મેહેરબાની અશો જરથોશત ઉપર થઈ તેથી તેના દરબારીઓને અદેખાઈ લાગી, અને તેઓએ તેને ખોઆર કરવાની નીચ અને પાપી મતલબથી, એક દહાડે તે બહાર ગયો હતો ત્યારે તેના દરબાનને ફુસલાવી, તેની પાસે તેના સુવાના ઓરડાની કુંચી લઈને તેનાં બિછાણાંની તલે નખ, વાળ, મુએલાં માણસનાં હાડકાં અને એવી એવી બીજી એવી ચીજો મુકી, અને પછી પાદશાહને એવું સમજાવ્યું કે જરથોશત એક

જાદુગર છે, કારણ કે તે આપણને નખ, વાળ વગેરે ચીજોને અડકવાની પણ મનાઇ કરેછે, અને તેજ ચીજો તે પોતે, જાદુઇને માટે, પોતાના ઓરડામાં વાપરે છે. એ સાંભળીને પાદશાહે તેના ઓરડાની ઝડતી લેવાડી અને તેમાંથી પેલી ચીજો મળી આવી તેથી તેને ઘણો ક્રોધ ચઢયો અને તેણે અશો જરથોશતને કેદ કરાવ્યો.

(૫)

એ બનાવ પછી થોડા વખતમાં ગુશતાસ્પના 'અસ્પે-સીહા' નામના એક ઘણા કિમતી અને ઉપયોગી ઘોડાના ચારે પગ કાંઇક અજબ જેવાં દરદથી પેટમાં ગરક થઇ ગયા, જેથી પાદશાહ ઘણો ગમગીન થયો, અને તરેહવાર ઇલાજ કીધા પણ કાંઇ વળ્યું નહીં. એ વાત જયારે અશો જરથોશતને જણાઇ ત્યારે તેણે એક માણસ સોડે પાદશા-હને કહેવાડયું કે હું જે કહું તે તું કબૂલ રાખે અને તે પ્રમાણે કરે તો તારા ઘોડાને હું સારો કરૂં. પાદશાહે તેનું માગવું કબૂલ રાખવાની હા કહી અને તેને તેડી મંગાવ્યો. અશો જરથોશતે કહ્યું કે હું ચાર ચીજ માગુંછું, પેહેલું એ કે તું પોતે ખરાં દિલથી કબૂલ રાખે કે હું ખોદાનો પેગા-મબર છું. બીજું એ કે તારા બેટા 'અસ્પંદીઆર' ને તું કહે કે તે મારી દીન શીખી, સમજી, કબૂલ રાખીને તેને દુનિઆમાં આશકારા કરવા કરાવવાની કમ્મરે બાંધે. ત્રીજું એ કે તારી ઓરત 'કેતાયુન' (અવસ્તામાં 'હુતઓસિ') મારી દીન શીખીને તે પ્રમાણે ચાલે. અને ચોથું એ કે તારા દરબાનને બોલાવીને પેલી નસાની ચીજો વિષે તું તેહકીક કરે. એ સઘળી શરત જયારે શેહેનશાહે કબૂલ રાખી ત્યારે અશો જરથોશતે પવિત્રાઇથી પાક અવસ્તાના કલામ પઢી,

જમણો હાથ ફેરવી એક પછી એક પેલા ઘોડાના ચારે પગ બહાર કાઢયા અને તેને સારો કીધો. એ ચમત્કારની ખબર તમામ લોકોમાં ફેલાઇ ગઇ, અને ગુશ્તેનશાહ તથા તેની રાણી તથા 'અસ્પંદીઆર' અને 'પેશુતન' નામના તેના દીકરાઓ તથા 'જામાસ્પ હકીમ' નામનો તેનો વજીર તથા પાદશાહી કુટુંબનાં બીજાં સઘળાં માણસો અશો જરથોશત-ની દીન શીખી, ખાતરી કરીને તેને ખોદાના પેગામબર તરીકે ખરાં દિલથી માનવા લાગ્યાં; અને પેલા બદકાર દરબારીઓએ દરબાનને ફુસલાવીને કાવતરૂં કીધું હતું તેઓ પોતાના ગુનાહના બદલામાં મોતની શિક્ષા પામ્યા. ત્યાર પછી અશો જરથોશતની દીન સઘળે ઠેકાણે ફેલાઇ ગઇ, અને દેવો જમીનની નીચે ભરાઇને નાબુદ થઇ ગયા.

હવે જયારે એ ખબર દેશ દેશ પંથરાઇ ગઇ ત્યારે તે વેળાએ આખી દુનિઆમાં પ્રખ્યાત એવો 'ચંગરેઘાચ' નામનો હિંદુસ્થાનનો એક મોટો પંડીત જે જામાસ્પ હકીમ-નો ઉસ્તાદ થતો હતો તે, તથા 'નીઆતુસ' નામનો યુનાનનો એક મોટો વિદ્વાન એ બંને જણ અશો જરથોશ-તની સાથે તકરાર કરી તેને ખોટો પાડવાના મનસુબાથી પોતાના દિલમાં તરેહવાર છૂપા વિચારો કરીને ઇરાણ-માં આવ્યા. તેઓને અશો જરથોશતે કહ્યું કે તમે ત-મારા દિલમાં જે છૂપા વિચારો કરીને આવ્યા છો તે અને તમે જે સવાલ કરવાના છો તે તથા તેના ઉત્તરો, મને ખો-દાની તરફથી પેગામ મળવા મુજબ, મેં આગળથી એક કેતાબમાં લખી રાખ્યાછે. એમ કહીને પોતાના પિત્રાઇ 'મેદીઓ માહ' પાસે તેઓની આગળ એક ચોપડી વંચાવી, તેમાં તેઓનાં મનના સઘળા ભેદો તથા તેનો સઘળો ખુ-લાસો પ્રગટ લખાયલો સાંભળીને તેઓ ઘણા અચરત પામ્યા, અને તેજ વખતે તેઓએ અશો જરથોશત પાસે માફી ચાહી, અને તેની દીન શીખીને કબૂલ રાખી.

સમાપ્ત.

તીસે રોજનાં નામ.

૧ અહુરમજદ.	૧૬ મેહેર.
૨ બેહમન	૧૭ સરોષ.
૩ અરદીબેહેશત.	૧૮ રશને.
૪ શેહરેવર.	૧૯ ફરવરદીન.
૫ સપંદારમદ.	૨૦ બેહરામ.
૬ ખોરદાદ.	૨૧ રામ.
૭ અમેરદાદ.	૨૨ ગોવાદ.
૮ દેપાદર.	૨૩ દેપદીન.
૯ આદર.	૨૪ દીન.
૧૦ આવાં.	૨૫ અરશીસ્વંગ.
૧૧ ખોરશેદ.	૨૬ આસ્તાદ.
૧૨ માહોર.	૨૭ આસ્માન.
૧૩ તીર.	૨૮ જમીઆદ.
૧૪ ગોશ.	૨૯ મારેસ્પંદ.
૧૫ દેપમેહેર.	૩૦ અનેરાંન.

બારે મહિનાનાં નામ.

૧ ફરવરદીન.	૭ મેહેર.
૨ અરદીબેહેશત.	૮ આવાં.
૩ ખોરદાદ.	૯ આદર.
૪ તીર.	૧૦ દેએ.
૫ અમેરદાદ.	૧૧ બેહમન.
૬ શેહરેવર.	૧૨ સપંદારમદ.

પાંચે ગાથાનાં નામ.

૧ અહુનવદ.	૪ વોહુક્ષત્ર.
૨ ઓસ્તવદ.	૫ વહિશતોઇશ્ત.
૩ સ્પેન્તોમદ.	

૭ ગાહમબારનાં નામ.

૧ મેદીઓજરેમ.	૪ અયાથ્રેમ.
૨ મેદીઓશેમ.	૫ મેદીઆરેમ.
૩ પેતેશહેમ.	૬ હમસ્પથમેદેમ.

પાંચે ગેહનાં નામ.

૧ હાવન.	૪ એવેશ્રૂથ્રેમ.
૨ રપીથવન.	૫ ઓશહેન.
૩ ઓજીરન.	

જરથોશતી ધર્મ બોધ

પાઠમાળા

પેહલી ચોપડી.

જંદ શીક્ષક

પેહલી ચોપડી.

અસલ કીંમત રૂ૧ ને હાલ ૦ાા=.

ઠેકાંણાં:—એરચશાહ કરાંણીની કુંપની, ઘોભીતળાવ; અને જાંહાંગીર બેજનજી કરાણી, કોટ.

ખોરદેહ અવસ્તા

ખુદ અવસ્તાને હરફે.

જેમાં

શરૂઆતના અવસ્તા, હોશબામ, પાંચે ગેહ, પાંચે નીઆએશ, ત્રણ દઅરાત અને પતેત પશેમાની દાખલ કરી છે.

અસલ કીંમત રૂ૨. ને હાલ રૂ૧ાા.

છપાઇ બહાર પડશે.

જરથોશતી ધર્મ બોધ

પાઠમાળા

બીજી ચોપડી.

જંદ શીક્ષક

બીજી ચોપડી.